

HEBREOS

Hebreonaan hat'ee h̄esap p'ā deep̄itarr

K'aíu p'ājī maimua chijā k'ɻɻn hat'eeta p'ājī.
 Mag carta gaai jaauba sim k'aíuta p'ājī. Mag librojā h̄ichab Jesucristo hiek h̄ök'a narr k'ɻɻn hat'eeta p'ājim, mam̄ s̄ii parhoobam k'ɻɻn hat'ee k'aba, judionaan hat'eeta p'ājim. Judionaan meu hebreo haajem; k'ar maguata chi h̄oorjā hebreonaan gaai t'ɻɻrjem h̄isjā hagt'a.

Judionaan Cristo hiek h̄ök'a durrarr k'ɻɻnan chadcha h̄ök'aba narr k'ɻɻn garmua hajapta dau haug waaujeejim haajem. Mag durrarr haawaita h̄aur k'ɻɻnau Cristo hiek hisegwi deeu warr hamach wēn̄rrarrjō haju h̄ek'aajeejim hanaabá, warrgar hamach jöoinau nemchaain k'ëchnaa jéejerrjöta H̄ewandamag jéwaag; hajapcharan Moiseeu ley p'ā p̄atarr gaai jaaub simjöma. Magta hamau Cristo hiek hamachdēu h̄ök'atarpta deeu hisegjöjöo haadēp naajim.

Judionaan p̄om hamach jöoin hi warr hamachdēu h̄l̄rk'aajerr ya p̄lawi naajim haajem; mam̄ mag hamach jöoin hi p̄lawi narrta hagt'a s̄ii Cristo hat'eepai k'aba naajim hanaabá. Pogan ya chi h̄ök'a durrarr k'ɻɻn d̄i k'apeerk'a naajieb mam̄, mag hamach k'apeen dau haug wau n̄am hoowi maach peerdlajem hiekta warre hisegp̄im hig naajim han̄am. Maguata mag libro p'ājim haajem, hag gaai ham k'ir honee

jaaubaawai hamachdëu hëk'atarr hiekta hisegwi parhooba ham hugua (2:11).

K'an jawaag hají. Mag libro p'ătarran, judion-aanau hamachdëu hëk'a narr hiekta warag hapcha hëk'amk'ir hajim. Maguata hamag chi hësap deepxi chirarr jöoiraujä seis veces hamag jaaujim, jäga haajë Cristo hiek dichdëu hëk'atarrta warag hëk'abanaa hewag maawai. Hëchab jöoirau dawaa hoopi siman Cristota t'umaam k'lan k'ääjä hëgralla cha sim hanamlu (1:1-10:18).

Ya chi carta höpäiju hat'ee paawai jöoirau ham wawí sim, jäga wënrraju haai nə ha k'ap hamk'ir (10:19-13:21). Ham jäg chik'amnaan juu machgau dau hap'la wënrrraajem hähwataagan, Cristo hiek jaau nəm hürwi dichdëu hëk'atarr gaaita hubla naaju haai nəm ha sim. Capítulo 11 gaai hamach jöoinau hëk'aajerrjöta hamagjä hëk'api jaau sim.

Hëwandamau hich Chaai plibarmua maachig hich k'augpitarr

¹ Warr jöoingar Hëwandamau biek k'apan hichdëucha hõor jär hauwi mak'lan nagta hichdëu nem jaauum hig sim jaaujeejim haajem. K'ar k'ääipi hau nəmua, hich chognaan pxi nəmua, wa magbaju k'ai hichdëuchata hamag jaaujeejim haajem, mak'lanau jaau nəm hür nəm gaaimua hõrau hich k'apcha pamamk'ir. Mag, chadcha mak'lanauta jürr maach jöoinag hich hagjöo jaaujeejim haajem. ² Mamə hīs hewag pawi Hëwandamau jürr hich Chaai plibarm gaaimuata maachig hāu hich k'augpibarm. Hi gaaimuata hëchab nem t'lanamjä t'umaa hompaawi hichigta Hëwandam chi Hayau mak'lan nem t'umaa hich

däi jλapijim. ³ Hichdëuta hīchab mag hich Haai däimua nem t'umaa hompaatarrjā sii hich hiiu haawai hichdëuta wai dñanam. Hichta hich Haai k'ir t'egnaa bëetarr haawai hi gaaimuata hīchab Hēwandam hajaugjā k'ap'λ haajem. Hichta maach kōit hñdraraa hich t'ðopowi, hichdëuta hich bagau maach k'aibag t'umaa chugpaawi, hñgt'ar mawi, Hēwandam juachaar gar jupimajim, hichta hich mag maach t'umaam k'λn Pörk'a sñerraag.

*Hēwandam Hiewaata angelnaan k'ãaijā hñrpai
sñerram*

⁴ Mag gaaimua hich Hēwandam Hiewaata hīchab angelnaan hñgt'ar t'λnám k'ãaijā hñrpai sñsijim, ham k'ãai hirigpaita hich Jöoiraujā Hiewaa hichënaa warm k'λnag sii hich chognaan haajeewai. ⁵ Mag hichta t'umaam k'λn k'ãai hñrpai sñewai Hēwandamau bñlrjā hich chognaanag chan hich Hiewaag hiek'atarrjö hiwiir hñbamagjā, “PΛ mΛ Hiewaa haawai hñs mua t'umaam k'λnag mag k'ap hapi chirλm” habajim. (*Sal. 2:7*) Ni bñlrjā hich chog hiwiir hñbam higwiajā, “MΛta hi haaik'a chitaju, maagwai hich jürr mΛ chaaij'ajujā” habajim. (*2 S. 7:14; 1 Cr. 17:13*)

⁶ Pari magju k'ãai, warag mag hich Chaai hñbpai k'itλm mΛig heegar pääiwai warag angelnaan hich chogk'a t'λnám k'λnagta, “Päach t'umaam k'λnau hirigta jéeubat'λ” hajim. (*Dt. 32:43*)

⁷ Hich mag warag Hēwandamau hich chognaan hich däi t'λnám higmamua jaauwai,

Angelnaanan hirua p'ūjö nem k'ap'í hapinaa,
sī hōt huu jējēerk'amjö hichdēu nem ja-
jaauk'ampierr k'odpepet hapiejem haajem.
(Sal. 104:4)

8 Mamə hich Chaai higwia chan sī hich angel-
naanagamjö hiek'aba, warag hich paarmua,
"Hēwandam, pächtä nem t'um t'ʌnʌm Pöröu" ha
hiek'ajim chi Hayau hich Chaairag.
"Mʌg hatag pawiajā pächtä hich mag chi Pörk'a
chitaju.

Puan nem hagcha waunaa k'ajap'ata waaujem.

9 Puan nem wajap'amta k'ōsinaa nem k'aibgam
hoomap'a haajem.

Maguata Hēwandamau pʌrʌgtä h̄gt'arjā chi
Pörk'apijim;
hajapcharan mʌchdēuma, mʌchdēuta pʌrʌg chi
Pörk'apijim.

Mʌchdēuta h̄chab t'umaam k'ʌʌn k'ääijā
pʌ honeecha hapijim" ha hiek'ajim
Hēwandamau hich Chaairag. *(Sal. 45:6-7)*

10 Maimua h̄chab hich Hēwandam hiek p'ā sim gaai
hābmua p'āmamua chi Hiewaa higwia,
"Señor, pächtäuta chadcha warrgarwe mʌg durrjā
hompaawi hedaujājā pächtäuta waujim"
hajim.

11 "Chi chugpaan chadcha pua mag nem
hompaatarr t'um deeu chuk'u haju, mama
pʌch chan t'ōojā k'augba hich mag chitʌm
hiek'au.

Tagam nemen t'um sī k'ajap'am k'ajūajö jēeudubju.

12 Magbaawai hich jāg k'ajūa jōoi chi hiiur d̄xi t'eg
jūajemjö, pua mʌg durr jōoi hisegpäiwi chi
hiiurig paapläiju.

Pari pʌch chan bλλrjā k'īir k'īet'uupaijā k'aba, pʌn
hich mag chitʌm hiek'au" ha p'ājim. *(Sal. 102:25-27)*

¹³ Mag hich Hiewaata t'umaam k'ʌn k'āai hλrpai
sλewai sīi hich chognaanagpai chan ni hābamʌgjā
Hēwandamau hich Hiewaag hiek'atarrjō,
"Mʌch hiek t'eeg chirʌmjō haag pʌlta mʌ dāi hāba
mʌ juachaar gar jupbá" habajim,
"pʌch hoomap'a haajem k'ʌn t'um mua pʌch jua
hee pʌrk'a dee nʌm hora." *(Sal. 110:1)*

¹⁴ Mamʌ angelnaan t'um sīi Hēwandamau nem
jajaauk'am hiperraai haagta t'ʌnaawai hamag
chan hirua mag hiek'abajim. Jāk'ʌnan, sīi hich
Hēwandamau hich dāi hich mag wēnʌrraag maach
hich haar p'ë hauju k'ʌn juag hoomk'īir p̄itarr
k'ʌnau.

2

Cristo hiek chan sīi par jāgʌupai hūrju k'aba nʌm

¹ Keena, mag hich chi Hiewaata hλrpai sλerraawai
hi hiek chi jaau durrum k'ʌnau maachig jaau
nʌmta wajap'a hūrwi hλk'aju haai nʌm, heeu
magba hak'iin sīi par jāgʌupai hūrwai hewag
mawi warr hλk'aba naawai haajerrjō sīi parhoob
haduk'am. ² Warrgarwe Hēwandamau sīi hich an-
gelnaanag hich hiek Moiseeg deepitarran chad-
cha nem jua t'eeg sλejim. Magua hag gaai nem
waipi jaau nʌm hichaaur nem waaujerr k'ʌn
chan sīi Hēwandamau hich mag par k'īir hok'ooba,
hamach pekau paar hich hagpierr ham gaai dee-
jeejim. ³ Mag ley sīi angelnaan gaau deep̄itarr
hichaaur nem waubarm paar ham dāi maagjer-
rta, jāgwi maach gaaijā hirua mas deeba habarju,

m^{ag} maach peerd^{la}jem hiek hag k'^{aa}i wajapcha sim jaau n^{am}ta sⁱⁱ h^{ur}bamjö habarm paar. ¿M^{ag} maach peerd^{la}jem hiek warrjä hich maach Pör Cristoouchata nacha jaaubají? Magtarrta hich däicha wënlrawi h^{ur}tarr k'^{an}naujä hamachd^{eu} hoowai chadcharam hiek haawai jürr maachig jaaawi maad^{ej}jä k'ap'^{an} naabá. ⁴ Mam^a magpajä k'aba, mag maach peerd^{la}jem hiek'an chadcharau ha k'ap hamk^{ir}, hich H^{ew}andamaucha mag hich hiek jaau durrum k'^{an}nag h^{or}jä dau daau monaaupi maajeejim. Mag n^{am} d^{ai} h^{ic}hab h^{is} hewag pawiajä hichd^{eu}pai hich Hak'aar jua t'eeg gaaimua maachigjä nem k^{ir} pogk^e waupiejem, mag^{am} gaaimua m^{ag}hi hiek jaau n^{am}an chadcharau ha k'ap hapieg.

Magua m^{ag} maach peerd^{la}jem hiek jaau n^{am} h^{ur}wai par j^{ag}lupai h^{ur}ba h^{ak}'aju haai n^{am}.

Jesuu maach hich heugpeenk'a hawaag maachjö wounk'atarr

⁵ H^{is} hewag pawiajä, chaig m^{ach}d^{eu} jaau chirarjö, H^{ew}andamau hich Chaai gaaimuata maachig hich k'^{aug}pi s^{iew}ai, sⁱⁱ hich chognaan hich d^{ai} n^{am} k'^{an}nagta hiek t'eegnaa maach pörk^{api}ba hich Hiewaagta maach Pörk^{api} sim. ⁶ Magua H^{ew}andam hiek p^ä sim gaai h^{ab}mua,

“¿K'an hajaug n^a” hajim “maar m^{ai}g heegarm k'^{an}pua j^ägcha maar k^{ir}rag hee haag?
J^äga n^a pua j^ägcha maar dau haug k'^{aug}aag?

⁷ K^üchpai m^{ai}g heegar wënlraweran, chadcha pua angelnaan k'^{aa}ijä maarta heegpai dee-jim.

Mam_λ mag n_{λλ} hawia maachta nem t'um t'_{λnλm}
k'āaijā hārpai hapijim.

⁸ Nem t'_{λnλm} t'um pua warre maar jua heeta
p'ēdeejim" ha p'ājim, "maachdēuta t'um k'ap
n_λisimk'īir." *(Sal. 8:4-6)*

Chadcha magta p'ā sīeb mam_λ, mag hāaurpajā
k'aba nem t'um maach jua hee p'ēdeetarr han_λmta,
chadcha mag t'umaa hichdēu jaautarrjō nem
t'um maach jua heegar t'_{λnλm} chan hag't'a hooba
n_{λm}. ⁹ Magarrau Jesuuwan chadau, m_λig heegar
wounk'a sīet'uurwai maachjō angelnaan k'āaijā
Hēwandamau heegpai hi deejieb mam_λ, hīs jūrr
hichdēuta nem t'_{λnλm} t'um chadcha wai d_{λnλm}.
Mam_λ Hēwandamau mag maachjō angelnaan
k'āaijā heegpai hapitarran, maach dau haug
k'augwi maach peerd_λ haum k'ōchgau maach
kōit dau hap'_{λλ} hamk'īir hajim. Mam_λ mag maach
gaaimua meetarr jūrr, hich Hēwandamau hichta
nem t'um t'_{λnλm} k'āaijā hārpai hapijim.

¹⁰ Nem t'_{λnλmλn} t'um Hēwandamau
hompaatarrau hich hat'ee, hichdēu hig sīerrjō
hamk'īir. Mam_λ mag hārcha hichdēu hig sīrran,
hōor pōm hich chaalink'a hauwi hich haar p'ē
hawaag hajim. Magaag hat'ee hirua h_λd_λraa
hich Hiewaa Jesuuta dau hap'_{λλ} hapijim, mag
hap'_{λλ} habarm gaaimua häu ham peerd_λajemk'a
sīsiewai hichdēuta Hēwandam haar hōor hōbērpiejem
k'amk'īir. ¹¹ Mag hich Jesús Hēwandam Hiewaa
harrta, maachjō angelnaan k'āaijā heegpai
simuata Hēwandam hat'ee maach hajaug paap_λiwi
hich Haaita maach Haaik'apijim. Mag gaaimuata
chadcha hich Hēwandam Hiewaa Jesuujā chigag
chuk'u maachig heeugpeen haajem. ¹² Mag

hichdëu maach hich heeugpeen hich däi haai
häbam k'ɻɻnk'a wai sim higwi, hich Hēwandam
hiek p'ã sim gaai mag sim:

“Tata, mua mäch heeugpeenag jaauju pΛ jāga
chirá;
magnaa mächdëupa ham däi pΛ t'umeuk'arju” ha
sim. *(Sal. 22:22)*

¹³ Hīchab Isaías gaaijā hich hag hiek higwi,
“Tata, plchdëu mɻrΛg hōor p'ëdeetarr däi mɻ
cha chirám” ha sim, “hajapcharan päch
chaalink'a t'ɻnɻam k'ɻɻn däima.
Ham gaaimua mäch p'it'ur chirám haigjā, pua
mɻrΛg hoobamjö chan habaju mua k'ap'Λ
chirám” ha sim. *(Is. 8:17-18)*

¹⁴ Mag mläig heegar chi chaalink'a t'ɻnɻam k'ɻɻn jā
wounaanta mag hi chaalink'a t'ɻnaawai hich
Jesujā mläig heegarm k'ɻɻn jö wounk'ata sñiechëjim,
wounjö meeg; mag hich meebarmuia mläig
heegar hichta chi durr k'Λ hawi hōor dajëk wai
sñerrta hiek t'eeg chuk'u hapääig; hajapcharan
mepeerta hich garmua pödpääigma. ¹⁵ Mag
Hēwandam Hiewaa k'aba harrjö hich Jesús maach
kõit meebarmuata, jāg sñi chik'am chogk'a nɻam
k'ɻɻn nau hamach patrón jua högk'a durraajemjö,
maach dajëgbaawai hok'ooju högk'aajerr k'ɻɻn jā
hëu peerdätk'a hat'aawai tag hi högk'aba nɻisijim.

¹⁶ Mag hi bëewajā hich chan angelnaan peerdΛ
hawaanta bëeba, maach mläig heegarm k'ɻɻn
peerdΛ hawaanta bëejim; hajapcharan maach hñs
mäg Hēwandam hiek jöoi Abrán dënjö hëk'a nɻam
k'ɻɻn peerdΛ hawaanma. ¹⁷ Pari mag maach
peerdΛajemk'anaa hīchab hichta warrgarm
p'adnaan pöröu haajerrjö Hēwandam däi maach

kõit hiek'aajem k'aagan, hichiita hich Jesujā nem t'umaam hat'ee maach hich heeugpeenk'a nám k'ɻnøjö wounk'aju haai s̄ejim. Mag s̄ewai p'adnaanaau hōor k'aibag paar nemchaain k'eechjerrjö, jūrr hichta maach kõit hädraa hich t'ōopibarmua maach k'aibag t'um chugpaa haujim. ¹⁸ Mag hichjā woun harr haawaita maachjö dau haug wauwi meperaujā hirig nem k'aigbam waupiju hēk'aajeejim. MamΛ hichdēujā magΛm t'um hāwattarr haawai, maachdēu mag nem k'aigbam waujööomjö haadēp'Λm haigjā hāu hirua maach dau haug k'augwi maach k'aigpeerjem, hich dēnjo magΛm t'um pödpäpäi hamk'īir.

3

Jesuuta Moisés k'āai hārpai sim

¹ Magua hermanonaan, pääar har Hēwandam dāipai wēnΛrram k'ɻn, har maachta hich haar p'ë hawaag hich chaalink'a hautarr k'ɻn, pääadē mΛ hiek hūrbat: Jesucristota chadcha hich Hēwandamaucha hich hiek jaaumk'īir jar hauwi pāitarrau. Hichta hīchab hīsin warrgar p'adnaan pör haajerrjö maach kõit Hēwandam dāicha hiek'aajemΛu. Hāu hi gaaimua maadēu chadcharam hiekta hāk'a nám. ² Hich jāg Moiseejā Hēwandamau hichig jajaauk'am t'um israelnaan dāi haajerrjö, Jesuujā Hēwandamau mag hichig hich hiek jaaupinaa hich hiek hāk'aajem k'ɻn kõit hiek'aajem k'apibaawaijā chadcha hirua t'umaa hichig jaautarrjö hajim. ³ MamΛ hagdaujö mag hamachig nem jaautarr t'um waujierrab mamΛ, hichí Jesuuta Moisés k'āajā

hārpai sim. Ɂjāgwi mag chirā? Pārau k'ap'Λ nám, hābmua di hēeuwai chi hēutarr wounta chi di k'āaijā hārcha hig hiyΛ haajem. Hich jāgta nám hīchab Jesujā Moisés dāi: Moisés sīi maachjöpai mΛig heegarm haawai hiin sīi Hēwandam juau. MamΛ magba Jesuun hi nawe hich mag sīerraawai hichiita hi k'āai hārpai sim.

⁴ Pārau k'ap'Λ nám, hābmua di hēubam haig chan bΛlrjā di chuk'um. Hich hagjö sim hīchab nem t'um mΛg t'ΛnΛmjā; hich Hēwandamauta nem t'um waubajieb, maach wounaanjā t'um, Moisepa.

⁵ Magua Moisejā sīi hich Hēwandam chog harr haawai hichig jajaauk'amjöta haajeejim hi hōor dāi. Hajapcharan hi p'idagan, Hēwandamaau mag hich hōork'a t'ΛnΛm k'ΛΛn dāi hajuuta jūrr hōrag jajaau haajeejim. Ma hajim hi p'idag.

⁶ MamΛ Cristo Jesús chan magba, Jesuun hich Hiewaa chaar hichdēu pāitarrau. Magtarr haawai hichdēuta maach hich Haai hōork'aju k'ΛΛn t'um peerdΛ hauwi hichdēuta k'ap sim, hichig jaautarrjö. Maata hi p'idag haawai hi gaaimuata maach mΛg Hēwandam dēnk'a nám. Majā chadcha mag hi hōork'a naawai parta hi hiek hāk'aba nám k'ap'Λnaa honee hirua maach hich haar p'ë hauju k'īrjugta hogdΛba wēnΛrrΛmΛn mamΛ.

Hēwandamaau hich hōork'a nám k'ΛΛn k'īr meeupiju

⁷ Magua hoob t'āar t'eeg hamiet, heeu pāach dāijā Hēwandamaau israelnaan dāi harrjö haduk'am. Magju k'āai Hēwandam hiek p'ā sim gaai hich Hēwandam Hak'araucha jaau simjö,
“Hīs pāachdēu Hēwandam hiek jaau nám hūrwai
⁸ hoob israelnaanjō t'āar t'eeg hamiet.

Hőor chukag hee p'ʌʌr wënʌrraawai hamau warag Hēwandam däita serereu nʌʌ hawi hi meeuk'api p̄ijierram.

9 Cuarenta años mag hőor chukag hee wënʌrraajewai, pāar jöoinau nem hooba haajempa hamach k'aigpërm k'ōchgau hirua hich jua t'eeg hoopiejerrjā, hamau warag hi jūramjö haajeejim.

10 Maguata chadcha ham däi meeuk'awi, hirua magjim hamag:

'Pāran sīi parhooba pāachdëu hampierr ham k'ōchgau hok'oota wënʌrrʌm; mamʌ mag nʌm mua nem jaau chirʌm chan waumap'a nʌmgui' ha hiek'ajim.

11 Magta chadcha k'īir machgau hirua chi hich hichaaur nʌm k'ʌʌn chan hich haar höbeerpibamgui ha hiek'ajim hich Hēwandamau." *(Sal. 95:7-11)*

12 Hermanonaan, maguata muan pāragan, "Hēwandam hich hiek'abarmjā chadcha nem wau sierrʌm hiek häl'aba nʌm gaaimuapai chan hoop t'āar k'aigba nʌrrjēe hamiet" ha chirʌm, pāach mag nʌm gaaimua warag Hēwandamta hisegam hugua. **13** Magju k'āai Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaau simjö, häu hagt'a dich k'apeendam wawiju haai nʌwe hed hëepierr hagdaujö pāach k'apeen wawibat, pāach pekau hee nem k'aigbam wau nʌmuapai pāach k'ūgurwi warag t'āar t'eeg ham hugua. **14** Pari mag Cristo däita k'apeerk'anaa hichdëu jaautarrjö chadcha maach däi häu hapim k'ōsi nʌm k'ai, magan warrcha hi hiek hūurwai chadcharam hawi häl' a nʌisierrta hich mag dich

t'õm haar hogdaba häk'a wënrraju, warrcha häk'atarrjö.

¹⁵ Pari magaagan, Hēwandam hiek gaai p'ā sim chaig jaau chirarrjö,

“Hīs pāachdēu Hēwandam hiek jaau nám hūurwai hoob t'āar t'eeg hamiet; hoob har israelnaanau warag Hēwandam dāita serereu nā hawi hi meeuk'apiptarrjö hamiet” ha chirām. *(Sal. 95:7-8)*

¹⁶ ¿Pārau k'ap'ā nā, Hēwandamau hich hiek jaaupi sim hūr nám häba, chijā k'ānauta warag mag hi meeuk'apijierrá? ¿Maach jōoin Egipтомua Moiseeu chawag p'ē harrtarr k'ān hamach t'um k'abají? ¹⁷ ¿Chijā k'ān dāita Hēwandam cuarenta años mag meeuk'a sīejí? Hich hichaaur harr k'ān dāima, hamach pekau wautarr gaaimua. Mag gaaimuata mag hōor chukag heepai p'ār wënrramua t'um k'ēchjierram hanaabá, hamach barju harr haarjā barba. ¹⁸ Maimua hīchab ¿hich mak'ānag k'abají, hamach k'ōchagpierr ham k'ōchgau bālrjā hich hiek hasekasba harr jūrr hich Hēwandamaucha, “Cha mā hiek'a chirām hiek'au pāar chan māchdēu pāach k'īr meeupiju ha chirām durrjā mua dubpibamgui” ha hiek'atarr? ¹⁹ Hajapcharan mag pōd barba harran, hamachig Hēwandamau jaautarrjā hajappai häk'aba narr gaaimuata mag pōd barba k'ād jārrpai k'ēchjierram hanaabá.

4

¹ Keena, hīs hewag pawiajā, hich Hēwandamauchata jaautarr haawai, hagt'a hi haar barju haai nám. Maguata maachjā k'īr

k'ap'Λ wēnΛrraju haai nΛm, heeu hamjö hāb k'āijā mag hirua maach k'īr meeupiju ha sim haar pōd barba haduk'am. ² Hamag jaautarrjö maachigjā maach peerdΛajem hiek jaauwi nΛm. MamΛ hamaun mag hamachig jaautarrjā sīi par jāgΛupai hūrtarr haawai ham hat'ee chan bālrijā serbiibajim haajem, hāu chi hāk'a narr k'ΛΛn dāi warag k'īrjug hāba ham dēnjo hi hipierraahaba harr haawai. ³ Maach chi hāk'a nΛm k'ΛΛnan, mag Hēwandamau maach hich haar p'ē hauwi hich dāi k'īr meeupiju ha sim haar barju.

MamΛ hi hichaaur nΛm k'ΛΛn chan hichdēu ham k'īr meeupiju ha jaautarr durrjā barbamgui hajim. *(Sal. 95:11)*

Mag hamau hi hichaaur habamuan, hamjā dubk'am, ya Hēwandamau mΛg durr hompaawaiwe mag hōor k'īr meeupiju durrjā sīi wai sīerr haawai. ⁴ Mag k'īr meeū nΛisiewai juahāiju higwi, hīchab hich Hēwandam juahāitarrjā jaauwi,

“Hēwandamau nem t'ΛnΛm t'um seis días nΛm hee wau haaipapāiwi hag noram siete diam gaai hichjā juahāijim” ha sim, “hichdēu nem hig sīerr t'um waubapāaiwai.” *(Gn. 2:2)*

⁵ Mag israelnaan k'Λd jārrpai k'ēchtarr k'ΛΛn higwiajā, hich Hēwandamaucha,

hi hichaaur nΛm k'ΛΛn chan hich sim haig hich dāi juahāimk'īr dubpibaju hajim hīchab hich hag hiek gaaipai. *(Sal. 95:11)*

⁶ Magta nacha hi hiek hūrtarr k'ΛΛn hamach jāg t'eeg gaaimua dubbajierram haajem. MamΛ hagt'a hewagam k'ΛΛn dubju waaur nΛm, hi hipierraahab nΛm k'ΛΛn. ⁷ Mag hi hipierraahab nΛm k'ΛΛn

dubju haai nʌm higwi, Moisés meetarr k'ur nassi pawijā David k'ararrau Hēwandam hiek p'ãawai, “Hīs pāachdēu Hēwandam hiek jaau nʌm hūrwai hoob t'āar t'eeg hamiet” ha p'ājim. *(Sal. 95:7-8)*

Magua hichdēu jaau r̄latarrjō, hīsweta hāk'aju haai nʌm, hagt'a hāk'aju haai nʌwe. ⁸ Mamʌ mag hirua hiek'aju nawe, chi Moisés meetarr k'ur Josueu israelnaan Canaan durr wai duubwajā warre hich Hēwandamau maach k'īir meeupiju ha sim haarchata wai doubtarr hamuan, Hēwandamau hīs hewagam k'ʌnagijā hich haar wētju hayaā hamk'īir “Hīsweta hāk'aju haai nʌm hagt'a hāk'aju haai nʌwe” habak'am. ⁹ Magua maadēu k'ap'ʌ nʌm, mag Hēwandamau maach k'īir meeupiju ha sim chan mʌig heegarpai k'aba, ya mʌg hatag hich haarcha maach p'ē hat'aawai hich jāg hichjā mʌg durr t'um waup̄iwi jua hāitarrjō jua hāi wēnʌrrajuuta jaau sim. ¹⁰ Chi mam Hēwandam sim haarta hāu barbaimam wounan, chadcha tag p'it'urgjā hauba, hich jāg mʌg durr hompaawi hich Hēwandamjā jua hāitarrjō, hich mag hi jua hāi chitaju. ¹¹ Maguata maachin Hēwandam hiek jaau nʌm maachdēu hūrtarrta warag hogdʌba hāk'a nʌmuua mag hi dāicha naaimajuuta hēk'aju haai nʌm, ni hābmuajā israelnaanau Hēwandam hiek hāk'aba harrjō haba.

¹² Mʌg Hēwandam hiek'an hich mag chugpaa k'augba s̄lerranaa nem jua t'eeg s̄lerrʌm, hich Hēwandam hiek haawai. Maguata t'ut'ui p'ōpá garm magwe dee sim k'āaijā nem degcha s̄lewai maach pa hak'aar hoonaa maach hö hak'aarjā k'aug haaujem. Maach k'īirjugjā k'ogreu jʌrnāa

dichdëu nem wauju dich t'āar heepai wai sīsidlāmjā k'aug haumaajem. ¹³ Mag t'ānām haig chan pōd hiwiir hābmuajā Hēwandam dau merpāiju k'aba sim. Hirigan nem t'ānām t'um hich dau haig haunaata hoo nāmjö dawaa t'ānām. Hēwandam mag maadēu nem wau nāmjā t'umaa hoojem k'irp'eeta maachin dānānāid haimaju, maachdēu nem waaujerr t'umaa hirig meerba jawaag.

*Hich Jesuuta maach kōit hiek'aajem chaark'a
sīsijim*

¹⁴ Mamā hich jāg warrgar p'adnaan pöröu hōor kōit Hēwandamag jēejerrjö, hīsjā hagjö maach kōit hiek'aajem chaar wai nām; hajapcharan hich Hēwandam Hiewaama. Hichta mawi hāgt'ar sīejem, mammua maach kōit hiek'aag. Maguata maachin maachdēu hi hiek hāk'a nāmta warag hogdāba hāk'anaa hag gaaita hubā wēnārraju haai nām. ¹⁵ Mag hāgt'armua maach kōit hiek'aajemuan chadcha maach dau haug k'aaugjem. Hēwandamta maach wounk'a sīerr haawai hichdēujā k'ap'ā sim, jāga haajē maach pekau hee burrjöjōo haadēp'ām haig. Meperau maach pekau hee burrpiju hēk'aajemjō haju hēk'aajeejm hī dāijā hagjö; mamā maagjerrta hich chan bālrjā pekau hee burrba k'itajim. ¹⁶ Maach kōit hiek'aajemua mag maach dau haug k'aaugjem k'ap'ā naawai bālrjā högk'aba warag Hēwandam t'umaam k'ānān Pōrk'anāa t'umaam k'ānān dāi hajap'a k'itāmta jārju haai nām hirig jēeu nāmua, pekau hee burrjöjōo haadēp'ām haig hi hiigwaijā hāu hirua maach dau haug k'augwi maach k'aigpērmk'īir.

5

¹ Pārau k'ap'Λ nΛm, maach judionaan hee p'adnaan pörk'apiegjā hōor heemta j̄r hauwi chi pörk'apiejem, maguata hōor kōit Hēwandamag nem hinagdam ofrendak'a deenaa nemchaainjā t'ōonaa p'aamamua hirig jēeumk'īir, mag jēeubaawai Hēwandamag ham chig ham hugua. ² MamΛ mag p'adjā hīchab maachjö pekau pōm k'itaawai, pekau hee buburrsöm k'Λnjjā dau haug k'aug paraa haju haai sim. ³ Mag hichjā hīchab maachjöpai s̄iewai, hich jāg hōor kōit nemchaain k'ēchnaa Hēwandamag ham chig ham hugua ham kōit jēeujemjö, hich kōitjā jēeju haai sim. ⁴ Pārau k'ap'Λ nΛm, hābmuajā pōd hichdēupai, “MΛltta chi pörk'ajū” hawi hichta p'adnaan pōr k'aba haajem. P'adnaan pōrōn hich Hēwandamauta j̄r haaujem, hich jāg hichdēuta nacharam p'ad Aarón haajerr j̄r hautarrjö. ⁵ Hich jāgta hajim Cristojā: Hirua hichdēuta, “MΛltta p'adnaan pörk'ajū” habajim. Magju k'āai hich Hēwandamauta hirig,

“PΛ mΛ Hiewaa haawai pΛchta t'umaam k'ΛΛn Pörk'a s̄isim t'umaam k'ΛΛnag k'ap hapi chirΛm” hajim. *(Sal. 2:7)*

⁶ Maimua mag warre hichta chi Pörk'apibarm hig-wiajā, hich Hēwandamaupai hich hiek p'ā sim gaai hagjö,

“PΛΛn hich jāg Melquisedec p'adk'a s̄ierrarrjö hich mag P'adk'a chitΛm hiek'au” hajim. *(Sal. 110:4)*

⁷ Cristo hagt'a mΛig heegar k'ēraawai hāu hich meem hiekcha meepiba haag jua t'eeg simΛg jēeu simua nem t'eeg hijējēbk'am dāi bīe jöchk'ērΛmuata jēeu k'ērajim haajem; hajapcharan hich Hayag jēeu

k'ërlamuama. Mam λ mag hich Hayau k'õsimjö hi hipierraam ham k'õchgauta hichig jëeutarr haawai h  u J  oirau hi hiek h  k'ajim, deeu hi p'iriu hat'amua. ⁸ Mag Cristo H  ewandam Hiewaa h  ba, chadcha hap'   meebarluata warag hich Haai hipierraam haa k'augjim. ⁹ Mam λ hagj   mag meebarluata hichta h  chab t'umaam k'  n P  rk'anaa ham k  it hiek'aju haai s  siewaita h  chab t'um hich hipierraam n  m k'  nj   h  u h  gt'ar h  b  rpiejemk'a s  sijim. ¹⁰ Magta chadcha H  ewandamaau, warr Melquisedec p'adk'a s  errj  , hich Hiewaata P'ad chaar k'apijim h  gt'ar, t'umaam k'  n k  it hiek'ajem.

H  ewandam hiek h  k'a n  m hanarrta hi hiseg n  m k'  n

¹¹ Cha m  chd  u jaau chir  m hiek'an p  rag jaauju p  oma hagt'a wai chir  m; mam λ p  rau k'augmap'amj   naawai m  lgwaiweran jaauju p'it'ur sim. ¹² P  rau nawe Cristo hiek h  urjem k'  n haawai ya m  lgwai j  rr p  ach k'apeenagta jaau k'aauga haju haai n  m. Mam λ magba j  g H  ewandam hiek hat'ee hagt'a dau meraamj   naawai p  ragan deeu chaainagamj   merag chuk'umdamta nacha jaauju haai chir  m. P  rau k'ap'  m, chaainagj   nacha j  dch  dam happai dee n  l hawi hewag paawaita j  oin d  i h  ba nem parhooba k'oo k'augpiejem. Hich hagj  ta sim h  chab H  ewandam hiek jaau n  mj  . ¹³ Magua mag maach chi j  oi chir  mta chaainag jaaujempai k'ap'   chir  m  n, magan hagt'a chaai j  dch   hik'  rroo k'it  mj  ta sim, nem k'aigbamj   k'augba ni h  uumj   k'augba s  ewai. ¹⁴ Mam λ magarrau

jāg chi jōoin nem parhooba k'oojem k'ʌn̥jö, k'ani hāu sī wa k'ani hāu k'aba sī ha k'ap'ʌ simuan chad Hēwandam hiek p'it'urm hichig jaauwaijā hāu hajap'a k'ap'ʌ haju, hag nawejā hichig jaautarr hee nʌrrʌmuata magʌmjā k'aug haumaajeewai.

6

¹ Keena, maguata maachin warag naagta wët hahaug maju, warag hi hiek k'augmamua hag gaita jōoinpaag. Mamʌ magaag chan Cristo hiek jaau nʌm hūurwai nacha maachdëu k'augtarrpaita k'ap'ʌ wënʌrraju habam. Jāg sīi:

dichdëu nem k'aibgam waaujerr hisegwi
Hēwandamag chugpaapi jēeu nʌmpai k'aba,
dichdëu Hēwandamau maach peerdlajem hiek
hāk'a nʌmpaijā k'aba,

² dich pör choopi jaau nʌmpaijā k'aba,
dich k'apeen pör hār juu hausūunaa Hēwandamag
jēeu nʌmpaijā k'aba,
mʌg hatag maach hiiu p'iidʌtk'aju jaau nʌmpaijā
k'aba,
maimua Hēwandamau maach hi hagk'aju jaau
nʌmpaijā hāk'a wënʌrraju habam.

³ Magʌm t'um hāuma chadcha. Mamʌ magʌm hiekpaita dich hip'it'ur p'ʌrbə jajaau haju k'āai, tagam nem hagjö hich Hēwandamau maachig k'augpim k'ōsi simta pārag jaaum hig chirʌm. Magʌm hiek hāk'aag pāragjā hich Hēwandamau k'ürjug deek'iin hāu hak'am. Maiguin chad warag hi hiek k'augmamua hag gaaita jōoinpagk'aju.

⁴ Mamʌ har maach peerdlajem hiek hūrwi, Hēwandamau hich Hiewaa maach peerdlajem k'amk'ür p̥itarrjā k'augwi, Hēwandam Hak'arau

hōrag nem hajap'a waupi sim haig hich paarmua dāi wauwi, ⁵ maimua māg Hēwandam hiek jaau nāmjā hich jāglucha hūrnaa hich daúacha hich Hēwandam Hak'arau nem k'īir pogk'e waupi sim hootarrta, ⁶ hūwai hewag mawi warre Hēwandam hiseg simāg chan parta deeu Hēwandam hiek hāk'api hawaag hēk'aju. Mag sim haig hāk'aba k'abahab, magām gaaimua pakuls gaai hi meerp'ētarr k'ān dēnjo hichdēujā hich paarmua Hēwandam Hiewaata t'umaam k'ānnag hisegpi jaaunaa parhoobam k'ānnjö hi wau hiek'api simjö s̄iewai. ⁷⁻⁸ Magām wounaanan jēb k'aigbamjöta nām. Nemjīr hajap'a hōbērmk'īir par Hēwandamau hag hār noseg pōm chēpipik'amjā hag gaai nem jīrwai s̄ii p'ūak happaita hōbērbaadēp'ām; hich jägta nām har Hēwandam hiek hūrtarrjā hāk'abam k'ānnjā. Jāgām k'ānnan, jāg p'ūakjā s̄ii hābamāg pāardlanaa hōrpāaijemjö, ya s̄ii Hēwandam juu machag hāwatjupaita nām. Mamā magba har Hēwandam hiek hūrwi t'āraucha hāk'a nām k'ānnan jēb hajap'amjöta nām. Magām k'ān dāi Hēwandamaujā hāu haajem.

K'an k'īirju nām gaaimua maach Hēwandam dāi hubā nā

⁹ Hermanonaan, mua mag chadcha hōrau Hēwandam hiek hūr nām hāba hi hiseg nām ha chirab mamā, mua k'ap'ā chirām, pāar chan magba nām. Pāar ya peerdāwi nem hajap'amta waaujeewai mag jēb hajap'amjöta nām. ¹⁰ Hēwandamau t'umaam k'ān dāi nem hagchata waaujeewai pārau Hēwandam k'ōsi nām gaaimua pāach hermanonaan juag hoojemjā hirua par s̄ii hich jāg hok'oopibam. ¹¹ Muan

hich jägta pārag pāach hermanonaan pāach dēnjo
 häl'a nám k'ländam daupii wénrrapim k'ōsi
 chiräm, hich jäg pāachdēu ham däi námjö, mag
 wénrräm gaaimua pāach hi däi naaimaawai
 Hēwandamaau pāachig deeju k'irju námjä hich hag
 hee chadcha pāachdēu k'irju námjö höbërmk'ir.
 12 Nem hajap'a wawaag chan hoob k'usëuk'amiet.
 Magju k'ääi maach jöoin hötarr k'älnau haajerrjö
 warag häl'anaat ha chiräm. Hamau hogdaba
 häl'a durruu haajerr jürr Hēwandamaau warrgarwe
 hamachig deeju haajerrjä ya hamach jua hee wai
 nám, ya hich däichata wénrraawai.

13 Hēwandamaau jöoi Abrán k'ararrag chaai
 paarpapiju jaauwai, hich hiek'abarmjä sëuk'aba
 ni tag hich k'ääi hälrpaimjä chuk'u sïerraawai,
 hichdëupai hich t'önaa, 14 "Mä cha hiek'a chiräm
 hiek'au mua pä därrcha heeg hoowi mäg hatag
 paawai pä chaain hewagam k'älnjä k'apaana
 hapijugui" hajim haajem hirig. 15 Magbaawai
 chadcha Hēwandamaau hichig jaautarrjö haju
 k'ap, jöoi Abranau nä k'itäm hee Hēwandamaau
 hirig hichdēu jaautarrjö hälu chaaidam hi
 hälirag hoodeepiwi hag gaaimua chadcha jöoi
 chaain hewagam k'äln k'apaana t'änlisijim, hi
 meetarr k'ur. 16 Maach maig heegarm k'älnau
 juraawain maach k'ääjä hälrpai sim higwiata
 juraajem, hajapcharan Hēwandam higwiama.
 Mag juraanaata nem magju habarm chan tag sii
 dich hip'it'ur hijëjëb näjä haba, chadcha dich
 hiek'atarrjöta haajem. 17 Magta Hēwandamaujä hi
 hiek'atarran chadcharau ha k'ap hapieg, mag
 juraamamuata Abranagjä hiek'ajim haajem,
 maagwai hich chaain hewagam k'älnaujä

chadcha Hēwandamau hamach dāi magju k'ap hamk'īir. Mag sim haig hirua hich hiek'a simjā chadcha hich mag haju ha sim hajim hanaabá. **18** Magta Hēwandamau juraanaa hōor dāi hiek deejem hūrwi, chadcha hi sēu chuk'u sīerrām k'ap'Λ nām gaaimuata hīs hewagjā maach peerdΛ haumk'īir Hēwandam jar nām k'ΛΛnaun k'ap'Λ haajem, chadcha hirua maach peerdΛ hauju. Mag gaaimua hi haar naaimaju k'īirjugta wai nām, hichdēu maach p'ē hauju jaau simjö haju k'ap'Λ naawai. **19-20** Mag hāba Hēwandam haar naaimaju k'īirjugta wai nāmΛn, magan hich jäg barco hich anclaaau hūrrpiba wai wējom haig p'ūasaujā bāyeu harrba haajemjö, maach hak'aarjā Hēwandam gaaichata p̄ar wējomjö sim. Mag Hēwandam dāi maach mag nāmΛn maach Pör Jesús gaaimuau, hichta hich jäg p'adnaan pöröu Haai hi jēeujem hee put parrg hēu wējorr hēugar añopierr biek hābpai duubjerrjö maach na hāgt'ar mawi sim haawai. Mammuata maach kōit hich Haai dāi hiek'aag hich mag P'adk'a sīerrām, hich jäg warr Melquisedec p'adk'a sīerrarrjö.

7

Melquisedec p'adk'a sīerrarrjö Jesuuta hich mag P'adk'a sīerrām

¹ Mag maach Pör Jesucristo Melquisedecjö sim ha chirāmΛn māgau: Maach jöoin Abrán k'ararr hagt'a hāu pāarba k'itām jaar, Melquisedecta p'öbör Salem hanām heem rey hanaa hīchab p'adk'a sīejim haajem, hich Hēwandam cha hāgt'aa p'uu nāmua p'adk'apitarr. Mag jaar biek hāb jöoi Abrán reinaan dāi wērbΛwi hich garmua reinaan

pödpäiwi hurum hee, chi Melquisedec hi k'íirp'ee mawi hāba t'ëubaimam haig, hi bendiciemamua hirig, "Hísmua hatag hëu pΛ Hëwandamau heeg hoo wai chitaju" hajim hanaabá chi Abranag. ² Magbaawai Abranau mag reinaan däi wérbawí hichdëu ham pödpäiwi, ham juagam nem p'ë hurarr heem chi décima parte deejim haajem chi rey Melquisedeeg. Mag rey t'är Melquisedec haawai, "t'umaam k'ɻan däi hagcha nem waaujem rey" haawaiu. Mag chi p'öbör t'är Salem haawai, maach meúan "k'ōinaa" ha simlú. Mag "k'ōinaa" hanłm p'öbör heeta reik'a sīerr haawai chi Melquisedec higwia hōrau "hōor k'ōinaa p'ë wai sīejem rey" haajeejim. ³ Hëwandam hiek p'ä sim gaaibñlrjä jaauba sim, k'ai hají hi haai wa k'ai hají hi häd, bñlrjä ham jöoinjä jaauba sim. Hagjö bñlrjä hi t'aabatarrjä jaauba, ni hi meetarrjä jaauba sim. Hajapcharan mag p'adën peer Hëwandam Hiewaa Cristo däi hagjöota sim; maguata hichjä Cristojö hich magta p'adk'a sīrrajim.

⁴ Pāadē hūrbat jāga sīejí Melquisedec: Hí chan sīi parhoobam p'ad k'abajim. Mag nám däi hīchab chi Melquisedecta jöoi Abrán k'ääijä hñrpai sīerr haawai chi Abranau, hichjä chi t'et'em harr hāba, mag reinaan däi wérbawí hichdëu gan haumarr heemjä hirig chi décima parte deeb k'aba deejim haajem. ⁵ Pārau k'ap'Λ nám, Moiseeu ley p'ä pəarr gaai jaauwai, Levinaanta p'adnaank'a nám k'ɻan naun, tagam k'ɻan hamach k'apeen israelnaan t'um jöoi Abrán chaain hewagam k'ɻan k'a nám gaaimua wir haig hamach k'odnaan hāba, hichiita hamau nem wai nám heem chi décima parte hamag jëeub k'aba jëeuju

haai naajim haajem. ⁶ Mam_Λ chi Melquisedec Levinaan t'ñr heem k'aba harr haawai chadcha Moiseeu jaautarrijö hich paatäm chi décima parte jëeju k'aba sñejim jöoi Abranag. Mag p'adk'a Sñerrjä Levinaan k'aba sñejieb mam_Λ, hichiita Abranag jéeubaawai jöoirau deejim haajem hich dën heem chi décima parte. Mag Melquisedeeu hi bendiciewai, ya Hëwandamau hag nawe hich bendicietarr häba, Abranau h_Λd_Λraa deeu hich bendiciepijim hanaabá. ⁷ Maadëu k'ap'_Λ n_Λm, chi hich garmua warm bendicíi simta chi bendición hau sim k'ääijä hñrpai sim. Ham mag narr haig, ¿k'aíu mag Melquisedecta Abrán k'ääijä jua heegpai sñejim habarju? ⁸ Chadcha m_Λig heegar chi décima parte jëeujem k'_Λn_Λn hñchab maachjö dajëk'u deetarr k'_Λn_Λnau; mam_Λ Hëwandam hiek chi p'äm gaai Melquisedec jaau sim_Λn, chi hiwamta jaau sim, bñl_Λrjä meejimjä haba. ⁹ Mag Abranau Melquisedeeg chi décima parte p'aagwai hewag pawi Levinaan k'aju k'_Λn_Λn hagt'a t'aababa naajieb mam_Λ, ya warre ham kõitpata p'agbap_Λimjö hajim. Magua hñs hewag pawi hoowaijä hamach paarmua chi décima parte jëeju k'_Λn_Λnaupata warre Melquisedeeg p'agjierram haju haai n_Λm, ham tat'oyau ham kõit p'agtarr haawai. ¹⁰ Chadcha mag Melquisedeeu Abrán k'ñirp'_Λe mawi hi bendiciewai chan hagt'a chi Levinaan hñbjä chuk'u hajieb mam_Λ, hichí hich gaaimuata hewag pawiajä mak'_Λn_Λn Levinaan paarpaju hajim. Magta, hich Melquisedecta chi Abrán k'ääijä hñrpai sñerr haawai hichta hñchab Levinaan k'ääijä hñrpai höbér sim.

¹¹ Ya hag k'ur hewag nassi pawi Hëwandamau

Moiseeg ley deewiata chi Levinaanjā p'adnaank'a n̄lisijim. Chi Levinaan heem p'adk'a narr k'ʌʌn, nacharam p'ad Aarón k'ararr hag chaain hewagam k'ʌʌn hajim. Mamʌ mak'ʌʌn p'adnaanaau mag ley gaai jaau sim hʌʌrk'a n̄m k'ʌʌn hajaug paajerr hak'iin, Hēwandamau deeum p'ad hich Hiewaa mak'ʌʌn k'ääijā hajapcharam p̄ibak'am. Mag hirua p̄itarr chan Aaronjö k'aba, hag k'ääijā hajapcha Melquisedecjömta p̄ijim; ma hich Jesucristo hajim. [12-13](#) Mamʌ Hēwandam hiek p'ã sim gaai jaauwai, mag p'ad hiiur, Cristo, Levinaan k'od k'aba Judanaan heemta höbérju hatarr haawai, chadcha hich magta hajim, mag Judanaan heem chan p'ad hābjā höbérba haajerrta. Mag Cristo p'adk'abaadeewai Levinaan heem p'adnaan tag serbiiba hap'öbaadëjim. Magbaadëm d̄i h̄ichab Cristoou hiek hiiur jaaubaadeewai mag ley warrgarm p'adnaanaau hʌʌrk'apiejerrjā tag maadëu nem higba haadëjim. [14](#) Mag p'adnaan k'apiewaijā, mag Judá chaain hewagam k'ʌʌnag chan p'adnaan k'aju haai n̄mjā haba harr haawai, maadëu k'ap'ʌ n̄m, hāba maach Pör Jesucristo hich happaita Judanaan heem p'adk'a höbérjim.

[15-16](#) Mag p'ad hiiur Hēwandamau maach hat'ee p̄itarrjā s̄i mag ley nachgarm gaai jaau s̄ierrjö k'aba, Melquisedecjö Levinaan k'od k'aba simta b̄etarr haawai, merag chuk'u sim, chadcha magbarm haig mag hich pierrumua warre chi p'adnaanaau waaujerr p'idagjā ya tag wauju k'aba haadëm d̄i chi leijā tag s̄i warramjö k'aba s̄sim. Hirua chadcha cambieju haai s̄ejim, hí mag

mak'ʌʌnjö k'ūchpai p'adk'awi meeg hat'ee k'aba hich mag meejā meeba p'adk'a sīerraagta bëetarr haawai. ¹⁷ Hí mag hichta hich mag p'adk'a sīrraju higwi, Hēwandamau hirig,

“Pʌʌn hich jāg Melquisedec p'adk'a sīerrarrjö, hich mag p'adk'a chitʌm hiek'au” hajim. *(Sal. 110:4)*

¹⁸ Chadcha magta Moiseeu ley deetarr gaai p'adnaan k'apiju jaau sim leijā warre Hēwandamau chaaur hausübarmjö hajim, hōor peerdʌ hawaagjā serbiiba sīerr haawai. ¹⁹ Mag leíu pöd hōor hābjā Hēwandam na hajaug paa hauba haajeejim. Mamʌ ya hīs Cristo maach kōit hiek'aajem chaar wai nʌm gaaimua maadēu k'ap'ʌ nʌm, ya hīs chan tag warramjö k'aba sim; hīsin Hēwandamau maach hich haar hōbérju hayaa hapinaa maach dak'ata sīlejem.

²⁰ Mag Moiseeu ley p'ā plarr gaai jaau simjö Levinaan p'ad k'apiewai chan Hēwandamau bʌʌrjā juraa hiek'aba, sīi ham haaijā p'adnaan harr haawaita hich mag p'ad k'apiejeejim. ²¹ Mamʌ Hēwandamau maach Pör Cristoog p'ad k'apiewai chan magba, hichdëuchata hich t'ö hiek'amamua Cristo higwi,

“Pʌʌn hich jāg p'adk'a chitʌm hiek'au” hajim.

“Mʌchdëuta mag juraanaa hiek'a chiraawai nas-pawiajā mʌ mag hiek'abajim habam” hajim Hēwandamau. *(Sal. 110:4)*

²² Mag Jesuuta hich mag maach kōit hiek'aajem p'adk'a sīsierr haigmua, hichdëuta chadcha k'ap hapiejem, hīs Hēwandamau maach dāi hiek dee simta nacharam ley Moiseeg deetarr k'āaijā hajapcha sim, mʌg hiek hiiuriuta Hēwandam dau

na maach hajaug paapääijeewai. ²³ Mag hagt'a Jesús bëeba haawain p'adnaan k'apanta hiigjeejim, hãb meebaaradém jûrr deeumua hag p'idag hau-maag. ²⁴ Mam_λ mag p'ad hiiur Jesús chan meejā meeba hich mag sierraawai, mag hi meebaraawai hãbmuajā hi p'idag hauwi jûrr maach kõit jõeujujā habam. ²⁵ Maguata hich gaaimua Hēwandam j_λr n_λm k'_λlnan, hirua peerd_λ haub k'aba peerd_λ hauwi hich mag hich dënk'a wai sīsiejem. Mag hichjā hich mag hiiu sierraawai hich hiek h_λk'a n_λm k'_λln kõitjā hich mag hichdëuta Hēwandamag jõeu n_λrraju.

²⁶ Magua hichta chadcha maachdëu hig narr p'ad k'abahab, maach kõit hiek'aajem chaar. Hich chan nacharam k'_λlnjö k'aba haawai b_λlrjä pekau chuk'u k'it_λm; k'aibagjā chuk'u, ni b_λlrjä chik'am k'aigba hajöjöopaijā k'aba, maachjö pekau pömk'am k'_λln heemjā k'aba sim. Mag sīewai hichta nem t'um h_λgt'arm magwe t'_λn_λm k'_λaijā h_λrpai hapijim Hēwandamau, hich d_λi hāba. ²⁷ Magba haawai hi bëeju na p'adnaan t'_λnarr k'_λlnaun hed hëepierr nemchaain k'_λchnaa nacha hamach pekau kõit jõeuewiata jûrr hõor pekau kõitjā jõeujeejim. Mam_λ Jesuu chan hamjö k'aba haawai, nemchaainjā k'_λek'_λch haba, hichta biek h_λbpaï h_λd_λraa hõor pekau kõit hich t'_λopijim. Mag biek h_λbpaï hichta t'_λopitarrau ya tag hõor pekau kõit nemchaain t'_λoju k'aba haadëjim. ²⁸ Warran Moiseeu ley p'_λa plarr gaai jaau simjö p'adnaan k'apieg j_λr haauwaijā maachjö pekau pöm k'it'_λe harr k'_λnta j_λr haaujeejim. Mam_λ mag ley jõoi deetarr k'ur nassi pawi Hēwandamau hichdëupai hich gaai juraanaa hich Hiewaa b_λlrjä pekau

chuk'u k'it_Λmta t'umaam k'_{ΛΛ}n Pörk'apinaa maach kōit hiek'aajem k'apitarran, m_Λg hatag pawiajā hichta p'ad chi hajapcharamk'a s_Λerr_Λmua dajēgjā dajēgba hich mag maach kōit hiek'amk'īir hajim.

8

Hēwandamau hich Chaai p_Λibarmuata hiek hiiur deetarr

¹ Mua pārag hajapcha k'ap hapim k'ōsi chir_Λm_Λn m_Λgau: Chadcha Cristo t'umaam k'_{ΛΛ}n k'_Λaajā h_Λrpainaa maach kōit hiek'aajemta h_Λgt'ar Hēwandam d_Λi hāba chi Pörk'a hi juachaar gar Jup sim. ² M_Λig heegar p'adnaan pöröu Haai hi jēeujem deg haajerrjō, hichta h_Λgt'ar Hēwandamag jēeujem heejā chi Pörk'anaa maach t'umaam k'_{ΛΛ}n kōit hiek'aajemk'a sim. Mag h_Λgt'arm Haai hi jēeujem di chan m_Λig heegarmjō s_Λi hōrau hēutarr k'aba, hich Hēwandam juau.

³ Hich jāg p'adnaan pöröujā Hēwandamag nem hinagdam deenaa nemchaain k'_Λchnaa hōor kōit Hēwandamag jēeumk'īirta j_Λr haaujeewai, Jesucristoujā hīchab ham dēnjo Hēwandamag nem hinagdeeju haai s_Λeijim, mag p'adk'anaa maach kōit hiek'aajem k'aag. Maagjerr haawai hiruajā chadcha deejim; mama_Λ hirua hichpaita nem hinagdamjō deejim. ⁴ Hí hagt'a maach hee m_Λig heegarta sim hak'iin, mag p'adjā k'aba s_Λek'am. Jāgwi? Moiseeu ley deetarr gaai jaau simjō ya Hēwandamag nem hinagdam deenaa nemchaainjā k'_Λchnaa hirig jēeujem p'adnaan k'apan t'_Λnaawaima. ⁵ Hēwandamau Moiseeg m_Λig heegarmua hichig jēeumk'īir di hēupi jaauwaijā hirig, "Hajap'a hoona Sinaí durrsī gaai m_Λchdēu

pachig h̄ägt'arm di hoopitarrjöota h̄eubá" hajim hanám. Magtarr haawai mag p'adnaanau m̄aig heegarmua h̄oor kõit nem wau durrumjā s̄i hich Jesuu h̄ägt'ar H̄ewandamag j̄eeujem degcha wau simjö hajuuta h̄ek'a durrum, mam̄ pöd hagjöcha wauba nám. ⁶ Magua, Jesuuta h̄ägt'armua maach kõit hiek'aajeewai hirua nem wau simta m̄aig heegarm p'adnaanau h̄oor kõit nem wau nám k'ääijä hajapcha sim. Maguata h̄ichab mag hichdëu maach kõit nem wau sim gaaimua häu h̄isin hich H̄ewandam haarcha barju haai hapi sim. Hajapcharan hich Jesús gaaimua H̄ewandamau h̄oor d̄äi hiek deetarrta nawe Moisés d̄äi hiek'awi ley deetarr k'ääijä hajapcha sim, mag gaaimuata häu H̄ewandamau maach peerd̄a haaujeewai.

⁷ Mag nacha H̄ewandamau maach jöoin d̄äi hiek deewi ley deetarrta hajapcha hamuan, hewag pawiajä tag hirua hich garmua deeu h̄oor d̄äi hiek deebak'am. ⁸ Mam̄ hichdëu hoowai h̄orau pöd hamach hiek'atarrjö mag ley h̄alrk'a hauba ni chi leíujä hichdëu k'ösimjö h̄oor hajaug paa hauba s̄ierr haawai, hich H̄ewandamaupai magjim hanám:

"Jäg s̄i hawi mua h̄uwaaí m̄ach garmua deeu Israel durr nám k'áan d̄äi hiek deewi Judá durr nám k'áan däijä hiek deejugui" hajim hanám; "hajapcharan israelnaan hamach t'umaam k'áan hat'eema.

⁹ Mag mua deeu ham d̄äi hiek deebarm chan Egiptomua m̄achdëu ham wai höbertarr k'ur maach hiek'atarrjö k'aba hap'öbaadeewai m̄achdëu ham hisegtarrjö tag ham hisegbamgui" hajim hanám hich H̄ewandamau.

10 “Deeu mua israelnaan däi hiek deebarmän
mägta hajugui” hajim hanäm:

“Mächdëu ham däi hiek deebarmän mua warre
ham t'ääar hee p'ä sïubarmjöta hajugui” hajim
hanäm “mäch hipierra ham k'ösi hipierra
hamk'üir.

Mächta ham Hëwandamk'a chirsiewai hamach jürr
mä hõork'a nasisju.

11 Magbarmän t'um chaain bärämdamaupa mä
k'ak'apdö t'änasisiju haawai tag dich dö
häbam heem k'änagjä jaauba, ni dich
k'odnaanagjä mä hiek jajaau habaju, tag
magju higba hap'öbaadëju haawai.

12 Ham mag nasisim haig hïchab hamau mä dau na
nem k'aigbam waaujerrjä mächdëu chug-
paapäiju.

Mag chugpaabarpäim chan mua tag magäm hiekjä
higba, warre hich mag k'üir hok'oopäiju”
hajim haajem hich Hëwandamau. *(Jr.
31:31-34)*

13 Mag Hëwandamau hiek hiiur deeju ha hiek'a sïerr
haiguin, ya chi nacharam tag serbiiba haadeewai
jürr hiek hiiurta sïuju jaau sim hajim. Maadëu
k'ap'ä näm, nem hinagta ya jöoiraanaa serbiiba
haadämän sii barpäijupaita sim. Hich hagjöta
habajieb Moiseeg ley deetarrjä.

9

*Warrgarm p'adnaanau haajerr chan hïs
Cristoou maach kõit haajem däi barba sim*

1 Mag Hëwandamau nacha maach jöoin däi hiek
deewai jaautarrjö Haai hi jëeujem di hëutarran,

sī hich m̄aig heegarm dipaaupai hēu s̄ejim haajem. Mam̄ magλmjā, hag hee parhooba haju k'aba, hich Hēwandamau jaau wai s̄ejim hanaabá, jāga hōrau hichig jēeuju k'ap hamk̄ir. ² Mag di m̄gta hēu s̄ejim haajem: Di hābpai simta, hag hee t'uram numí t'uurk'a s̄ejim haajem. Nacharam, “Lugar Santo” ha t'ār s̄ejim hanaabá; maigpain p'adnaan parhooba dubju haai naajim haajem. Mag hee lámpara hausīujem dāi Hēwandam hat'ee pan hausīujem mesjā s̄ejim haajem. ³ Maimua hābak'ai hagjö hich hag gaaipai hēugar t'uur sim “Lugar Santísmo” ha t'ār s̄ejim haajem. Mag heen hāba chi p'adnaan pōrk'a sim happaita año gaai biek hābpai duubjeejim hanaabá. ⁴ Mag dub n̄am haig s̄ejim haajem, incienso p'aag k'ārr p'īr dēn nasādjö hāgt'aa wau sim; maimua hierr s̄ejim haajem hīchab, baaudi p'īr dēn. Mag baaudi, Hēwandamau mag maach jōoin dāi hiek deewai hich hiek p'ā deetarr hag hāk'ajem baaudi hajim haajem. Chi baaudeg “maná” hanλmjā s̄ejim haajem, jarr pōr hagjö p'īr dēn sim hee. Mag tag naajim haajem hag hee: Aarón k'ararrau bordón jua hee wai n̄arraajerr, biek hāb hōrrdāwi sūrk'atarr; maimua Hēwandamau Moiseeg ley mokdau gaai p'ā deetarrjā hagjö. ⁵ Mag hee nem t'ān̄am baaudi hārta hich Hēwandam s̄iejeejim hanaawai, mag hārta hīchab querubinnaan numí naajeejim haajem, hich paraa hich hādēkk'ēr hirig jēeu n̄mjö wauk'a sim; hajapcharan angelnaanma. Mag hagdaujö k'īrcha hag hār dān̄llutk'a naawaita hamach hichiū chi baaudi börr wai n̄mjö naajeejim hanaabá. Maigta bēewi p'adnaan pōrōu mag biek hābpai año gaai mag baaudi hār nem-

chaain bagau jīp'ëmamua Hēwandamag jëeujeejim hanaabá, hōor pekau kōit. Magləm jaauju pöoma wai chirab mamλ, magləm jawaagta mλg hēsap p'äba chiraawai magdampaita jaau chirλm.

⁶ Mag sim haawai mag "Lugar Santo" hanλm heepain nemchaain k'ëchnaa p'adnaan hñiba dudub haajeejim haajem, Hēwandamag hōor pekau kōit jëwaag. ⁷ Mamλ hag hēugar mag "Lugar Santísmo" hanλm gar chan p'adnaan hawijā pöd parhoobam k'λλn dubba, hāba ham pör happaita año gaai biek hābpai duubjeejim hanλm. Mag duubwaijā hich juu par k'aba, nemchaain bag dñita duubjeejim hanλm, hich kōit jëeuwi k'ar hōrau hamachdëu nem wau nλmjä k'augba nλm gaaimua pekau hee burr nλm k'λλn kōitpa jëeumamua mag baaudi hñr chi nemchaain bagau jīp'eeg. ⁸ Mag sim haig, hñs Hēwandam Hak'arau jaauwai, mag p'adnaan dudub haajerr haigta hagt'a Hēwandam jëeu nλwe chan Lugar Santísmo gar dubaag put parrg hēu wëjorr hagt'a weeudλba sñerr haawai, pöd parhoobam k'λλn Hēwandam haarcha dubju k'aba naajim ha simλu. ⁹ Magta mag ley Moiseeu jaau pλarr gayamjö sñi Hēwandamag nem hinagdam deenaa hirig jëeujeejim haajem. Mamλ hñs maadëu k'ap'λ nλm, mag nemchaain k'ëchnaa jëeu nλmuapai pöd mag chi jëeu durrum k'λλn t'äar hajaug paa hauba haajeejim Hēwandam dau na. ¹⁰ ¿Jägwi? Hagt'a mag ley serbiiba hapäyaag Cristoou hiek hiiur haibëeba sñerr haawaima; magnaa hñchab hamach ley gaai jaau simjö sñi nem parhoob k'öba nλm dñi nem parhoobajä döbanaa tagam nem mag leíu waupiba jaau sim hñλrk'a nλm gaaimuapaita

hamach hajaug paa hauju hēk'aajerr haawaima.

¹¹ Mam^λ hīs chan ya mag ley gaai jaau sim wauba, ya hich Cristocha bēewi hīsin hichta hāgt'armua maach kōit hiek'aajem chaark'a sīsiewai, hichdēuta chadcha hōor dāijā hajap'a haadēm, Hēwandamau warrgar hōor dāi haju jaaujerrjö. Hīs mag maach kōit hi hiek'aajem di chan m̄ig heegar Haai hi jēeujem di k'īir k'aba, hag k'āaijā hajapchata sim. Mag di chan heegarm k'ānau hēutarr k'aba, hich Hēwandam juau. ¹² Mag hōrau hēutarr k'aba sim heeta Cristo sim. Mam^λ hīs chan ya tag mag chīb bagta Hēwandamag deeg k'aba, ni p'ak hemk'ōi bagjā k'aba, hich bagchata deejim. Mam^λ majā mag warm k'ānau haajerrjö biek k'apan k'aba, biek hābpai magbarmua tag deeum bagjā higpiba haagta mag hich bagta deebarm. Magbarmuata ya maach peerd^λ haum hiek peerd^λ hat'am. ¹³ Hiin chadcha mag hamaau chīb bag p'ak hemk'ōi bag dāi haunaa, hīchab mag p'ak hānidam p'aatarr k'ārr mep'ōrrag pa simjā dō hee waaurēunaa, leíu jaau sim chaaur waubarm gaaimua Hēwandamag jēeujujā k'aba sīi hār sīsim han^λm hār jīp'eewaijā, hārpain hāu chadcha hajaug paa n̄mjō haajem, deeu Hēwandamag jēeuju hayaa hapieg. ¹⁴ Mag nemchaain bagaupai deeu Hēwandamag jēeuju hayaa hapiejerr k'ai, magan Cristo bag chará hag k'āaijā hārcha juu t'eeg sim, maach t'āarpa Hēwandam dau na hajaug paapääig. Pari magaagan, Cristo meejā meeba hich mag sīerrāmta wounag pawi hichdēupai hichta nemchaai chi hajapcharamdamjō hādraa hich t'ōopijim maach kōit. Magtarr haawai hi bagauta dich k'īirjug k'aibag gaaimua maach

hok'oopijööomjā warre chugpaapäaijem, hāba Hēwandam chadcha hich mag hiiu sīerrəmʌgta jēeu wēnʌrrramk'īir.

15 Mag hich Jesucristo bag hārtarrauta maach k'aibagjā t'um chugpaajeewai hichta maach k'aigpeerjemk'a sīerrəm, Hēwandam dāi hajap'a n̄lisimk'īir. Hichdēu maach kōit mag sim haigta Hēwandamau hōor dāi hiek deewai maach k'aibagjā chugpaanaa maach peerdə hauwi hich haarcha p'ē hauju hatarrjā chadcha hich hag hee höbēr sim. Magtarr haawai mag hich t'ōopibarmuata warr mag ley jōoi gaai jaau simjō nem waaujerr k'ʌn̄ pekaujā chugpaawi hīchab hewag pawi maach hich Hēwandamau j̄ar haumam k'ʌn̄ dēnjā chugpaajim, magbaawai hich Hēwandamau nawe deedu jaau wai sīerrjō chadcha hich dāicha hāba wēnʌrrəmuua hich juagam nemjā hich mag j̄la n̄lisimk'īir. **16-17** Mag Jesuu hich t'ōopibarmuata Hēwandamau hich hiek'atarr chadcha hag hee höbērpi sim ha chirəmʌn̄ mʌgta sim: Hōrau k'ar hamach meeju nawe hēsap gaai p'ā sīuijem, hich meeabaadeewai hich nem dāi jāga haju haai n̄ ha k'ap hamk'īir. Mamə mag t'um hēsap gaai jaau sīubarmjā chi p'ātarr woun meebam haig chan bñlərjā mag hēsap gayam hiek baleeba haajem. Maimua ya meeabaadeen chad mag hēspta nem hiek t'eeg haadeejem. Maguata mag hēsap gaai jaau simjō haagan, hichiita chi p'ātarr woun chadcha meeabaadeeta hichdēu p'ā p̄latarrjō hi juagam nem jīgju k'ai jiigjem. **18** Maguata nacha Hēwandamau hōor dāi hiek deetarr hiek t'eeg hapiegjā, hīchab nemchaaindam k'ēch n̄ləm haig ham bagdam hār n̄muata mag ley hiek t'eeg

hapijim. ¹⁹ Mam^λ mag Hēwandamau hamach dāi hiek deetarr hiek k'ap hapiieg, Moiseeu t'umaam k'^{λλ}nag hūrmk'ⁱⁱr t'^λrjim haajem, hag gaai hich Hēwandamaucha hamachig nem waupi jaau sim t'umaam k'^{λλ}nag k'ak'apdō hamk'ⁱⁱr. Magnaa landam oveja k'aar dēn p'urii k'it^λm dāi hisopo piu hāba b^{λλ}r haujim haajem. Magnaa mag p'ak bag chīb bag dāi dō hee waaurēu sim hee t'^λnaa, mag Hēwandamau hamach dāi hiek deetarr p'^ã sim hag libro hār jīp'^ënaa, hīchab hōor hārjā t'umaam k'^{λλ}n hār jīp'^ëmajim hanaabá. ²⁰ Magnaa hich Moiseeupai, “Mua m^λg bagau pāar hār m^λg jīp'^ë chir^λm haig, Hēwandamau hich garmua maach dāi hiek deebarmta jaau chir^λmgui” hajim han^λm. “Mag maach dāi hiek dee sim chadcha hich hiekta wounjō hiek t'eeg hapiegtta mua m^λg chir^λmgui” hajim han^λm, “hīsmua hatagan hag gaai waupi jaau simjöta haju haai n^λm ha k'ap hapiieg.”

²¹ Mam^λ magpajā k'aba hich Moiseeupai mag nemchaain k'^ëchnaa jēejerr haigjā, dijā t'um bagau jīp'^ëp^λiwi hag heem chi p'adnaan juu choogjem nemjā t'umaa hich hag bagau jīp'^ëp^λijim hanaabá. ²² Hajapcharan mag ley jöoi gaai jaau sim hoowai, Hēwandamag jēeuwain peer nem t'^λnlm t'umta bagau jīp'^ëejeejim hanaabá, chi jēeuju k'^{λλ}nra, Hēwandamag jēeuju hayaa hamk'ⁱⁱr. Maguata bag hārba chan pōd pekau chugpaa hauba haajeejim haajem.

*Cristo meetarr gaaimuata hōor pekau chugpaa
haaujem*

²³ Mag, sīi hāgt'ar Hēwandam k'^ëircha Jesuu maach kōit hiek'aajemjöta haju hēk'a durrarr

haawai hichiita hamau mag nemchaain k'ëchnaa hag bagauta Hëwandumag jëeuju haai naajim. MamΛ hägt'ar chan mag mΛig heegarmjö sii nemchaain bagpai k'aba hag k'ääijä hajapcharamta hig sñejim. ²⁴ ¿Jägwi? Cristoou sii hõrau di hëutarr heepai dubba, warre Hëwandum däi k'fircha maach kõit hiek'aag hägt'archata doubtarr haawaima. Mlig heegarm k'Λnau nem waaujerran sii hägt'ar jäga sñerrá ha jaau nΛm dën chi söudampai hajim. ²⁵ Mlig heegarin añopier p'adnaan pör Haai hi jëeujem deg nemchaain bag däita duubjeejim haajem, hõor pekau kõit jëwaag. MamΛ Cristoou chan ham dënjo k'aba haawai biek häbpai hich bagchata maach kõit härpjim. Mag biek häbpaita hich t'ðopitarr haawai ham dubwi höbëbër haajerrjö k'aba, biek häbpai hägt'arjä höbërwi hich mam sñerram. ²⁶ Maataa, mag biek häbpai hich t'ðopibarmua nemchaain bag dënjo pöd hõor pekau chugpaa hauba harr hamuan chad, p'adnaanau biek k'apan nemchaain k'eechjerrjö mΛig jëb gaai hõor nñisierr haigmua hagjö biek k'apan hõor pekau paar hich t'ðopienjä hudk'Λrrk'ak'a haajeek'am. Pari magba hïsta ya Cristo hundurwi biek häbpai warrgarm k'Λn kõitpa hich t'ðopibarm. Mag hich t'ðopibarmuata mag nemchaain k'eechjerr tiempojä höpäiwi ya jürr hõor peerdaju hayaam jaar k'abapäm. ²⁷ Maadëu k'ap'Λ nΛm, maach cha k'it'ëem k'Λn t'um biek häbpaita meejem, maimua mΛg hatag Hëwandamau maach hi hagk'am hedta hichdëuta maachig maach jäga wënrrají ha jaauju. ²⁸ Hich jägta hïchab hich Cristojä biek häbpai hich t'ðopijim chik'amnaan pekau kõit, mag biek häbpai harrau

warre t'umaam k'ʌn pekau chugpaa hauju haya
hapääig. Mamʌ hí deeu bëeju; mag hurum chan
ya tag pekau chugpaag deeu hich t'ðopieg k'aba,
hich bëejuk'amjā chadcha hi bëepim k'ðsi hich nʌ
naajerr k'ʌn p'ë hawaanta hurum.

10

¹ Hēwandamau Moiseeg ley deetarr gaai nem
waupi jaau sīerrjö nem wau narran, sīi hök'ar
hewag paawai hichdëu maach däi nem hajapcha
wauju dën chi k'ūgurpai harr haawai, hich
hagjöcha k'aba sīejim. Maguata chi leíu chan
chi ley hʌrk'anaa añopierr nemchaain k'ëchnaa
Hēwandamag jējēuk'amjā pöd hōor hajaug paa
hauba haajeejim. ² Chadcha ley gaai jaau
sim hipierr nemchaain k'ëchnaa Hēwandamag
jēubarmuapai hōor pekau chugpaanaa t'āarjā
hajaug paajerr hak'iin, ya kulp chuk'u
naawai hamau biek hābpai mag wauwi tag
nemchaaindam k'ëchba haajeej'am. ³⁻⁴ Mamʌ
par mag jējēuk'amjā mag p'ak bagau chan ni chīb
bagaujā pöd pekau chugpaa hauba haajeejim.
Magju k'āai sīi mag nemchaain añopierr k'ëchnaa
jēeupi jaau sīewai warag mag leíuta hamag
hamach pekau k'īir heepapi simjö haajeejim.
⁵ Maguata Cristoou mʌg jēb gaai bëewai hich jāg
David k'ararrau hich Cristoouchata Hēwandamag
hiek'aju higwi p'ātarjö,

“Tata” hajim hanʌm, “jāg sīi nemchaain
k'ëchnaa ofrendak'a pʌchig deewai pua
k'ðchk'abapai haajeeawai, pua mʌta chadcha
pāibarmgui” hajim hanʌm, “wounag pawia
mʌchchata hōor kōit t'ðopimk'īir.

⁶ Jāg pekau chugpaag hawi nem hinagdam deenaa nemchaainta pʌch hat'ee k'ëch nʌm pua k'öchk'aba haajem, jāgʌmuā chadcha pekau chugpaa hauba haajeewai.

⁷ Magua mʌlta cha chirʌmgui" hajim hanʌm "Hēwandam, pʌch hiek pā sim gaai mʌch higwi jaau simjö hich hagpierr pʌchdēu k'ōsimjö haag." *(Sal. 40:6-8)*

⁸ Chi ley gayan chadcha mag nemchaain k'ëchnaa ofrendak'a deepi jaau s̄eb mamʌ, hich Cristooucha jaauwaijā Hēwandam hiek hirig chan jāg pekau chugpaag hawi mag nem wau nʌmjā hāu k'aba sim haajem. ⁹ Magnaa hīchab hich Cristoou mag "Mʌlta cha chirʌm Hēwandam, pʌchdēu k'ōsimjö haag" ha sim haigjā, mag nemchaain k'ëchnaa jēeujerrjā warre hisegp̄l̄iwi jūrr hich gaaimuata h̄sin hōor pekau chugpaa t'ʌnʌm ha simʌu. ¹⁰ Mag hichta Hēwandamau k'ōsi s̄errjö meebarmuata maachin Hēwandamau hich hat'eepai nem wau wēnʌrramk'īr hich dēnk'a wai sim. Mag hichta warrgar nemchaain k'eechjerrjö hʌdʌraa maach kōit hich t'ōpitarran, mag biek hābpai meebarmuata tag meeba haag hajim.

¹¹ Mamʌ magʌm hāba, maach judionaan heen hagt'a p'adnaanaau nemchaain k'ëchnaa hedau hāspapak'ampierr jējēeu haajeeb mamʌ, jāgʌmuā chan b̄ʌl̄rjā pekau chugpaa haubam. ¹² Magarrau Jesuuwan chad biek hābpai meetarrau tag meeba hich mag warag h̄gt'ar mawi hich Haai juachaar gar hoo s̄isijim, hich Hayau hichig hōor kōit waupitarr t'um waup̄liwia. Magbarm haigmua warre hīchab pekau chugpaag hawi tag nemchaainjā k'ëchju haai k'aba hap̄ijim. ¹³ Mammua

Hēwandamau hich hoomap'am k'ʌn t'um hich jua hee p'edeeta hoo sim, ¹⁴ hichdēu hichta mag biek hābpai mag meebarma sī ofrendak'a hich Hayag hich deetarrau hich dēnk'a haumam k'ʌnjā warre hajaug paapläimaajemən chadcharau ha k'ap hapieg, Hēwandam Hak'araujā nawe hich Hēwandamaucha hiek'atarr higwi,

¹⁶ “Nacha mʌchdēu israelnaan däi hiek deetarrajā hamau mʌ hipierraar k'abajierrab mamʌ, mua hūwaa ham däi hiek deejugui” hajim hanʌm.

“Ma mʌgaugui” hajim hanʌm hich Hēwandamau:

“Mua ham däi deeu hiek deebarmʌn, warre ham k'irjug heeta sūwi ham t'āar heejā p'ā sūbarmjöta hajugui” hajim hanʌm, “mʌch hipierraar ham k'ōsi hamk'ir.” (*Jr. 31:33*)

¹⁷ Magnaa hīchab,

“Hamau mʌch dau na nem k'aigbam waaujer-
rjā mua chugpaapäiwi, tag magʌm hiekjā
higba hich mag k'ir hok'oopläijugui” hajim hanʌm Hēwandamau, hichdēu hōor hajaug paapäaijem higwia. (*Jr. 31:34*)

¹⁸ Magtarr haawai ya tag dich pekau kōit hagt'a magʌm nemchaainta k'ēch wēnʌrraju k'aba nʌm, hichdēu jaau simjō chadcha hichdēuta warre maach k'aibag chugpaapäiwi k'ir hok'oobapäaiwai.

Hēwandamta jʌrju haai nʌm

¹⁹ Magau keena. Mʌig heegarin chadcha p'adnaan pör happaita mag Lugar Santísmo hee duubjem. Mamʌ hīs chan magba, mag

Jesucristoou maach kõit hich bag hãrpitarr gaaimua h̄isin maach t'um chi h̄ik'a n̄m k'ñanta h̄ä warre hich H̄ewandam sim haarcha hõberju haai n̄m. ²⁰ Mam̄ mag h̄ä hi haarcha wëtju haai n̄m, mag Lugar Santísmo gar dicham hugua put parrg h̄eu wëjorrau t'uur sñerrjä hich Jesucristoouta hich meebarmuwa warre t'orreubapñimua k'ñd wau deebaawaiu. ²¹ Magwia hichta H̄ewandam haarcha maach t'um hi chaaink'a t'ñn̄m k'ñn̄ Pörk'anaa maach kõit hiek'ajemk'a sim. ²² Mag chadcha Cristoou hich bagauta maach hajaug paabarm dñi p'adnaanaau chi h̄ñrñmpai h̄ñpñwi H̄ewandamag jëwaag hajaug paajerrjö hich H̄ewandam Hak'arauchata maach t'ñar hajaug paawi döoujä hajap hñtarrjö naawai, warag t'ñraucha H̄ewandam jñrtarrau keena, bñlñjä hirua maach hisegjujä k'ñirjuba. ²³ Hirua chadcha hich hiek'atarrjö haajeewai, dich hipeerdñ hiek'ajujä k'ñirjuba, h̄isin warreta maachin ya peerdñwi n̄m haju haai n̄m, hichdëu jaautarrjö maach hich haar p'ë hauju k'ñirjugjä hogdñba. ²⁴ Mag k'ñirjunaa h̄ichab warag hagdaujö dich k'apeen juag hoonaa ham daupii hajuuta h̄ek'aju keena. ²⁵ Magñm h̄is mag maach Pör Cristo bñejujä warag dakpapa k'aawai chará, k'ar maach k'apeen haajemjö, culto hee maba sñi degpai naaju k'aba n̄m. Magju k'ñai hagdaujö chik'am wawí n̄muwa warag dich k'apeen honee hapijuuta h̄ek'aju.

²⁶ Mam̄ magba maadëuta m̄ag H̄ewandamau maach peerdñ haaujem hiek wajap'a k'ap'ñ narrta, juau hogt'om hi hiseg n̄m hiek'au parhooba nem wau n̄m gaaimua hñwaai warr

hi k'augba haawai naajerrjö hich mag parhooba wënłrräm chan, magan Cristoou parta maach gaaimua hich t'õopibarmjö hajim, maadëu hirig maach peerd₈ haupiba naawai. ²⁷ Magta hamłn, tag maach peerd₈ hauju chuk'u haawai, magan Hēwandamau maach hi hagk'am hed maach sëúa maach gaaita hich k'īir machag meeunaa tagam k'łłn hich k'ōchk'aba haajerr k'łłn däi hāba sii hōtdau hee jēerjupaita nłm. ²⁸ Pārav k'ap'₈ nłm, warr Moiseeu ley płatarrta hōrau serbiibag p'ëmjö hamach k'ōchag haig nem waauwai, chi hootarr k'łłnau, numiim k'łłnau wa t'ärjupam k'łłnau k'āijā t'et'emnaanag jaaubaawai, mak'łłn błłrjä dau haug k'augba, warre k'echpi jaaujeejim, chi ley gaai jaau simjö. ²⁹ Pāadë k'īirjubat: Maagjerr k'łłn däi magta haajerr k'ai, ḡjāgaju k'ai Hēwandamau hoowai hich Chaaita hōrau k'ōchk'abam hiek'au sii maadëu nem higmap'amjö hamach kōit hi bag hārtarrjä warag hisegnaa, hich Hēwandam Hak'arau hāu hamach Hēwandam dēn'k'a haaujem higwiajā sii wau hiek'aajem k'łłn däi? Hamau mag hiseg naab mam₈, ḡmag hi Chaai bagau k'abajī, Hēwandamau hich garmua hōor däi hiek deewai jaautarrjö chadcha hōor pekau chugpaawi peerd₈ hauju haai hapitarr? ³⁰ Mam₈ maadëu k'ap'₈ nłm, chi mag nłm k'łłnag chan Hēwandamau sii par daúa hoo nłł habaju. Magua chi mag nłm k'łłn higwi, hich Hēwandamau hiek'atarrjä hich hiek p'ā sim gaa,

“Muata hōor däi hamachdëu nem k'aigba waaujer-
rpierr ham gaai mas hab k'aba mas deeju”
ha sim. (Dt. 32:35)

Magnaah hīchab hichdëupai,

“Muata hōor t'umaam k'ʌn dāi hamachdēu nem
waaujerrpierr hich hagjō haju” ha sim
“ham dāi.” (Dt. 32:36)

31 jAay hapk'iitʌ, maach Hēwandam cha maach wai
dʌnʌmʌgta mag hich gaai mas hapi sim woun!

32 Mamʌ pāar hāu magba nʌm. Magba naab
mamʌ, k'īir heyaa habat: Warrcha pāachdēu
Cristo hiek chadcharam hāk'atarr k'uriipai
haawai pāach wajapp'a p'it'urg hau durrumjā
pārau magʌmjā haba hāu hathaba chadcha pārau
hāwaatjeejim. Hich jāgta pēnaat warag. 33 Chadcha
pāar hee hāaur k'ʌn nʌm; mak'ʌnan hōor pōm
wējōm dak'īirjā sīi wau wai nʌl hawi ham dāi
hamachdēu hampierr haajeejim. Maagwai pārau
ham dau haug k'aaugwai pāachpata k'arin dāi
mas waunaa sīi hōrau k'a hisēejā haajeejim
ham gaaimua. 34 Mag durrum gaaimua pāach
k'apeen cárcel deg durrum k'ʌnjā pārau hāu
dau haug k'aaugjeejim. Mamʌ magpaijā k'aba,
mʌig heegar pāachdēu nemdam wai nʌm k'āijā
hajapchanaa bʌlrjā hārba haajemta paarpajujā
k'ap'ʌ naawai, pāach nemdampa k'echt'ʌg
haumam kōitjā hiek'aba, gaai mas k'abamjō³⁵
warag honee magʌmjā pārau k'īu hāwaatjeejim.
35 K'odamnaan, jāg pāachdēu hāk'a nʌmjöta warag
hogdʌba hāk'anaat, hīsin par k'āijā maadēu hāk'a
nʌm ha k'īiruba. Pāach jāg durrum paar deegan,
Jōoirau nem hajap'am pōoma wai sim. 36 Mamʌ
mag hich Hēwandamau k'ōsimjō nem wawaagan,
dau haug wau wēnʌrrʌmjā magʌm haba, hichiita
warag hāwat wēnʌrraju haai nʌm. Mag nʌmʌn
chadau hichdēu jaau simjō pāar dāi hajap'anaa
hich dāi hich mag wēnʌrrapiju. 37 Mag p'it'urg

hau wënʌrrʌmjā, Cristo deeu bëeju k'ap sīi hāwatju haai nʌm higwi, hich Hēwandamau hiek'atarr hich hiek p'ā sim gaai,

“Nʌnaat, pārau nʌ nʌm woun bëeju chan pōm waaurba sim” ha jaau sim.

38 “Pāar har mʌrlgta pāach pekau chugpaapi-tarr k'ʌʌnaun mʌ pāach dāi chirʌmjā k'ap'ʌ wënʌrraju;

mamʌ chi mʌ hiek hāk'a narr k'ʌʌnta deeu hewag wët nʌm k'ʌʌnau chan, hoob mʌ hamach dāi chitaju hamiet;

mʌchdēujā tag hamag hoohbam” ha sim. (*Hab. 2:3-4*)

39 Mamʌ maachig chan mag hirua hoobam habaju, heem k'ʌʌnjö hewag wëtwi hok'ooju k'ʌʌn k'aba naawai. Hok'ooju k'ääi, maachdēun chad t'ärauchata hi hiek hāk'a naawai maachin peerdʌwi hich dāicha wënʌrraju k'ʌʌnau. Hich jāgta hāk'anaat keena.

11

Jöoin Hēwandamau hichdēu jaaubarmjö haju k'ap'ʌ harr k'ʌʌn

1 Mag Hēwandam hiek hāk'a nʌmlʌn, hichdēu maach dāi hajap'a haju ha simjā chadcha hich mag haju k'ap'ʌ nʌmlʌu, hichdēu jaau simjā hagt'a hooba nʌmta chadcha haju k'ap'ʌ. **2** Hēwandamau maach jöoin warrgarm k'ʌʌn hāu hajap'a heeg hoojeejim, hichdēu ham dāi nem magju haawaijā chadcha hich magta haju hawi hamachdēu hi hiek hāk'aajerr haawai.

3 Maguata hīs maachdēujā hagjö hāk'a nʌm gaaimua maadēu k'ap'ʌ nʌm, Hēwandamauta mʌg

durr, hedaujā, p'īdag maimua tagam nem t'um t'Λνλmjā chadcha hompaajim; hich hiek gaai mag jaau sīewai chadcharau. Hajapcharan bāλrjā nem chuk'u harrta sīi hichdēu hompaapi jaaubarmua-paita nem t'um hompaajim hanaabá.

⁴ Pāadē kīir heyaa habat, jāga warrgar maach jōoinaujā chadcha Hēwandam hiek hāk'aajeejī: Magua Abelau Hēwandam hiek hāk'a sīerr haawai Jōoirau hichig jaautarrijö hi hat'ee nemchaai t'ōonaa hirig jēeujim. Magtarr Hēwandamau hoowai, Caín dēn k'āai hajapcha höbērjim haajem. Magbaa Hēwandamau, "Pua mΛ hat'ee nemchaai t'ōonaa mΛrΛg jēeubarmΛ nem hajaug k'ērΛm; pΛΛn chadcha woun hajap'amΛu. Muan jägta k'ōsi chirΛmgui" hajim hanaabá Abelag. Chadcha Abel nachgarwe meejieb mamΛ, hīs hewag pawi hoowai Hēwandam hiek hāk'anaa magtarr gaaimua maachigjā hich dēnjö hāk'amkīirta magjim.

⁵ Enocjā hīchab chadcha Hēwandam hiek hāk'aajerr gaaimua Hēwandamau hi meepiba sīi maach hēntēr hich mΛg hich haar haujim hanaabá. Magtarr haawai par jΛr nΛmjā baaubajierram haajem. Hich Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaauwai, mag hi harrju nawejā Hēwandamau hoowai hi dau na hajap'a k'itaajeejim haajem. ⁶ MamΛ maachta wajap'a Hēwandam hiek hāk'aba nΛm chan pōd hi dau na hajap'a k'aba nΛm. Hēwandamta dīch dāi sīepim k'ōsi chirΛmΛn, k'ap'Λ haju haai sim, hī chadcha hiiu sīejeewai chadcha mag hich jΛr nΛm k'ΛΛnagjā hirua hich k'augpināa ham dāi hajap'a haajem.

⁷ Jōoi Noeeujā hīchab Hēwandamau hichig mΛg

durr gayam k'ʌn döhādau höpäiju jaaubaawai hæk'awi, maagwai chan hagt'a noseg k'iirjä k'augba haajerr hāba, chadcha hichig jaautarrjö barco pöm waubaadëjim haajem, hag hee hich chaain däi peerdʌag. Tagam k'ʌn hamach t'är t'eegau t'um pekau hee t'ʌnʌm daar, mag hich happai hæk'atarr gaaimuata, tagam k'ʌn t'um hödubtarrjä, hichin häu Hēwandamau peerdʌ hauwi hich haar hauju hayaa hapäijim.

⁸ Abranaujä hīchab Hēwandam hiek hæk'ajerr haawai k'ääim hāb hich t'ärchëwi hichig mapi jaaubaawai, chadcha hi hipierr petajim haajem. Mamʌ maagwaiwe chan hagt'a hirig durrk'apiju durrrjä jaauba nʌwe harr haawai, sii hich barjujä k'augbata petajim haajem, sii Hēwandam hiek hæk'awi hi hipierr. ⁹ Mag Hēwandamau hichig jajaauk'amjö chadcha haju k'iirjunaata nʌrrarr haawai, hichig durr deeju hatarr haar pawiajä nawe barimatarrta sii heeu bar simjö chi durr k'ʌn hee sii di k'ōmarii hēunaa magreu hahau haajem heepai s̄iejeejim haajem. Hich magta hi hiewaa Isájä hi yēto Jacob däi naajeejim hanaabá, bʌlrjä hamach di chaar hēu hauba, hamagjä hich hagjö Hēwandamau durr jʌapiju jaautarrtá. ¹⁰ Pārau k'iirjuawai, ɿjägwi mag di chaarjä chuk'u nʌmta warag Hēwandam hiekta hæk'a naají? Mʌig heegarm di k'ääijä p'öbör hajapcharam hee di t'ʌnʌm hee joobaanta Hēwandamau hamach harrju k'ap'ʌ narr haawaima; hajapcharan h̄gt'arma. Mamaam p'öbörön hich Hēwandamauchata wauju haadëwi hichdëucha hëutarrau.

¹¹ Chi Abrán hʌlì Sara k'ahʌrraraujä hīchab hathaba Hēwandam hiek hæk'a s̄ierr haawai, hich

daupeer garjā pōd chaai hooba harrta, ya hūanaa k'itām heeta Abranag chaai hoo deejim haajem, hāu hichdēujā Hēwandamau chaai deeju hatarr hāk'atarr haawai. ¹² Magta chadcha jöoi Abrán ya jöoiraa k'itām heeta chaaidam dau hāb paarpajim hanaabá. Mag chaairau chaain hīubaadēmuata jöoi chaain k'apaana t'ānāisijim hanām, hewag pawi. Jöoi chaain k'apanan sīi p'ūas higawam mosdau k'apanagjönaa hedjā hee p'īdag p'up'up haadeejemjöta t'ānāisijim hanām, hamach k'apangau chi beerujujā k'augba.

¹³ Mag Hēwandam hiek hāk'aajerr k'ān cha maadēu jaau nām k'ānan chadcha t'um k'ēchjierram, mag Hēwandamau hamachig nem deeju jaautarrjā hagt'a hauba durruwe. Mamā mag Hēwandamau jaautarrjō chadcha haju hāk'a narr haawai hamau k'ap'ā naajim, ya hāgt'ar paauk'abaimaawaita mlig heegar deeju harr k'āaijā hatcha Hēwandamau hamachig deeju. Mag k'īrju p'ōbaadeewaita mlig heegarwejā warag honee nām hiek'au, "Māiguin maachin sīi chik'am durr gaaita wēnārrām" haajeejim hanām. ¹⁴ Hamau mag hiek'aajerran deeum durr gaaita durrk'aa chaar durrk'aimaju k'īrju narr haawaita maagjeejim; hajapcharan hāgt'archata naaimaju k'īrjuwiama. ¹⁵ Hamau warrcha hamach naajerr durrta k'īrjuajerr hamuan, deeu Egiptoogta wētk'am, warrjā mammuata bēetarr k'ān haawai. ¹⁶ Mamā hamau hig narran, mlig heegarm k'āaijā durr hajapcharamta hig naajim; hajapcharan hich Hēwandam sim haram durrma, hāgt'ar. Maguata hich Hēwandamaujā chigag chuk'u hamag, "Mālta pāar Hēwandamau; māch

däi joobamk'ir durr hajap'amta mua pāar hat'ee k'ir k'aug wai chiramgui" hajim hanaabá.

17-18 Jöoi Abranau k'ap'Λ sīejim, Hēwandamau hichig jaautarrjö chadcha hich chaai hābpai k'itam gaaimuata hewag pawiajā jūrr hōor pōoma t'nisiju, hi chaain hewagam k'Λn. Mag hichig jaautarrjö haju k'ap'Λ sīerr haawaita chadcha hich hipierra haju k'ap haag hawi Hēwandamau hichig, "Pach chaai hābpai k'itamta t'ōonaa p'aamamua mārlag ofrendak'a deebá" habaawaijā, magam haba chadcha hi hipierr peer hich chaai t'ōojim hanaabá. **19** Mag sim haig Abranau k'ap'Λ sīejim, Hēwandam chadcha chi juu t'ierr haawai hirua hich chaai t'ōopäitarr hak'iinjā deeu p'iri hawaag nem juu t'eeg sim. Maguata chadcha Hēwandamau hichig jaautarrjö haagpajim hanam, hich chaai däi. Mamä mag ya hirua t'ōogpam hee, Hēwandamau hoowai Abranau chadcha hich hipierra sim hoobaawai, hāu hādār chaai t'ōopibajim haajem. Maigtä Abranau hoowai hi chaai chi t'ōm harrta hāu deeu monak'a diig hat'aadēmjö hajim hanam, mag ya t'ōopāigpam heeta deeu hich Hēwandamau jaubaawai juu k'Λarläitarr haawai.

20 Isaaujā Hēwandamau hich hayag jaautarr chadcha hāk'a sīerr haawai hich chaain Jacob Esaú däi paarpaawaijā ham bendiciemamua chadcha Hēwandamau ham dāijā hāu haju ha jaaujim haajem hamag.

21 Maimua Jacooujā Hēwandamau hichig jaautarrjö haju hāk'a sīerr haawai, ya jöoi hich meegpamua hich bordón gaai moba hoo k'ērāmua Hēwandamag jēeumamua hich yētonaanjā hajap'a

bendicie p_λajim hanaabá, ham gaaimuata chadcha Hēwandamau hichig jaautarrjö hōor pōoma chi t'et' emnaanjā höbērmaju k'ap hamk'īir. Mag hirua bendicietarr José chaain hajim haajem.

22 Maagwai chi Joseeujā hagjö Hēwandamau hich tat'ōoinag, “Pāar mua p'ē harrwi deeum durrtā durrk'apiju” ha jaautarr k'ap'Λ sīerr haawai, chadcha Hēwandamau hich magta haju k'īirjuwi ya hich meegpamua, “Hēwandamau pāach m_λig Egipтомua p'ē harrwai m_λ pa t'um wa hauwi pāach dāi hat'aadēt” ha jaaujim han_λm tagam k'_λan israelnaan hich k'odnaanag.

23 Moisés dēnnaanaujā hamach jōoinag Hēwandamau mag jaautarr chadcha hāk'a narr haawai, reíu israelnaanau chaain hoomam t'um k'ēchpi jaau sīerr hāba, ya chi Moisedam t'aaba k'ērsiewai hamach chaai k'ōigwi, “Mag chaai jōoipa k'ērsiewai m_λg_λgta Hēwandamau Egiptopien jua heemua deeum durr maach p'ē harrpiju” hawi, h_λd_λr hi t'ōopiba sīi warag hed t'ārjup hich mag meer wai n_λisijim hanaabá, mag chaai gaaimua hamachta k'aigba hajujā högk'aba.

24 Mag nawe Hēwandamau hichdēu jaautarrjö haju hich chi Moiseejā k'ap'Λ sīerr haawai, hiin chadcha Egiptoom rey k'aauta b_λr_λwe bāaup_λijieb mam_λ, hí chan mag rey k'a hag hiewaa k'abam hajim han_λm. **25** Rey dāi hābam deg joobam k'ōchgau warag hich meeunta hisegamjö habaawai Hēwandam na k'aigba haju k'īirjuwi, warag hichta hich meeun Hēwandam hōork'a t'_λn_λm k'_λan dāi hāba sīi hich dau hap'_λ hapijuuta k'īirjubaadējim hanaabá. Hichdēu k'ap'Λ sīejim, mag rey dāi m_λig heegar k'ūchpai nem hajap'am

t'um paarpaawiajā sīi hich meebaadee deeu chuk'u haju. ²⁶ Hirua k'īirjuawai Hēwandamaau maach meeun judionaan heemuata hōor peerdʌ haumk'īir pāiju harr haawai, chadcha hich mag hamk'īir hichpa dau haug wau nāmta nem t'um paarpa nām k'āaijā hajapcha sīejim, hich mag sim paarjā Hēwandamaau māg hatag jūrr hich dāi hajapcha haju k'ap'Λ sīerr haawai.

²⁷ Mag, Moiseeu hichigta Egiptomua Hēwandamaau hōor wai höbeerpiju k'ap'Λ sīejim. Magua hichdēu hooba sīejieb mamΛ, Hēwandam hich dāi sim k'ap, reú hich dāi meeuk'ajujā k'īirjuba, warag hichta Egiptomua majim haajem, Hēwandamaau chadcha hich hōor p'ë harrpi nām hora. ²⁸ Maimua hag k'ur nassi pawiata Moiseeu Hēwandamaau hichig jaautarr hāk'awi, deeu Egipto bēewi hichdēu hich meeun p'ë harrju noram ovejadam t'ōonaa, hag bagau puertdi hi gaai maach meeun dipierr bāchk'un p'uurk'api jaaujim hanaabá, mag hedhaar hich Hēwandamaau hich chog dipierr chaain chi nacharam k'ΛΛn k'ēchamk'īir pāibaawaijā mag p'uur sīsidām haiguim k'ΛΛn chig ham hugua.

²⁹ Mag chadcha Egiptopien jua heemua höbördʌtk'atarr hedjā Hēwandamaau häu hamach peerdʌ hauju k'ap'Λ narr haawai p'ūas Chi P'ur hanΛm heejā maach jōoin sīi durr jāsarg heemjö t'oom higar dārba dichjierram hanΛm. Mag hoowi chi Egiptopien ham hēudee hēk'a wēdurarr k'ΛΛnaujā hagjō haju hēk'ajierab mamΛ, deeu chi p'ūas hābamāg t'ērrdʌbaadee t'umaa höjierram hanaabá dō hee.

30 Hēwandamau chadcha hichdēu jaaubarmjö haajem hāk'awi maach jöoinau hamachig jaautarrjö, Canaan durr barwi, p'öbör Jericō haajerr higaau siete días p'ʌlrdʌpi jaautarrjö p'ʌlrdʌbaawai, ya hābmiecharam gaai paawai chi p'öbör higaau hāgt'aa t'uur p'ʌlrdʌ sīerr sīi jēk'ʌt hap'ëgk'a warre k'ʌip'öbaadējim haajem.

31 Mag p'öbör hee sīejim haajem hīchab hʌli hāb chi durpat'ierrmie harr Rahab ha t'är sim. Mag hʌlirau maach Hēwandam higwi maach Hēwandamta t'umaam k'ʌn k'āaijā chadcha chi jua t'ierriu ha k'ap'ʌnaa hi hiekjā hāk'a sīejim haajem. Magua maach jöoin heem k'ʌn Josueu pāiwi mag chi p'öbör k'ʌiju na hoot'urtarr k'ʌnjā hāu hich di haig barpiwi ham peerdʌ haujim haajem. Mag ham peerdʌ hautarr haawaita tagam k'ʌnau Hēwandam jua t'eeg simjā hāk'aba harr gaaimua t'um k'ëchpāitarr hee, chi Rahab chan t'ōoba hāu Hēwandamau peerdʌ haujim haajem.

32 ¿Mag tag k'aita mua pārag jaaubark'iin? Hagt'a jaauju pöoma t'ʌnʌm: Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel maimua tagam k'ʌn hijö Hēwandam hi hōrag jaaujerr k'ʌn pöoma t'ʌnʌm, jāga hamaujā Hēwandam hiek hāk'a nʌmua nem waaujeejī; mama mak'ʌn t'um jaauk'iin da jaaupāibaju. **33** Hamau chadcha Hēwandam gaai hāk'aajerr haawai deeum durram k'ʌn dāi wērbʌawaijā hamachdēuta pöodjeejim haajem; hamachdēu durr jāa nʌm hee hōor dāi nem hagchata haajeejim; mag hamachdēu hāk'aajerr gaaimua Hēwandamau hamachig deeju harrjā chadcha haujierram; león p'āark'a t'ʌnʌm hee bark'ʌninaa **34** horno huu wējom hee p'āartarrjā

bñlrjä chig haba häu höbërjierram haajem; chik'amnau t'ut'uíu k'ëchpäiju harr k'ññnjä häu peerdawí, hñchab ya pödba warm k'ññn jua heegar pajöjöo narrjä deeu häu jua t'eeg hauwi, jürr hamachta hemk'ooin k'aajeejim hanñm; mag ñamua hamach däi wërbñ ñam k'ññnaujä ham högk'awi warag hamachta weetjeejim hanaabá.

35 Hñlinaujä hñchab hamachdëu Hëwandam hiek hñk'a narr gaaimua hamach chaain chadcha mee narrjä deeu hñwaai hamach daúa hiiu p'iidñ ñam hoojierram haajem.

Mamñ hñaur k'ññn chan magba, hñaur k'ññnan jürr t'et'emnaanau wau t'õomamuata k'ëchjierram hanaabá. Par hamachig "Pärau Hëwandam hiek tag hñk'aba ñlamñn pñaar marau k'ëchba sñi ñlapräiju" habaawaijä, peerdñm k'õchgau hawi "Magan tag marau Hëwandam hiek hñk'abamjä" haba, warag hñdñraa hamach k'ëchpijieram haajem, hamach hiiu p'iidñwi jürr hñgt'archata Hëwandamau hamach hat'aawai hñucha naaimaju k'ap'ñ narr haawai.

36 Hñaur k'ññn sñi ham k'ñirpaijä wau hiek'anaa wñjä wñmaajeejim hanñm; hñaur k'ññn cadenau jñnaa caden paraajä cárcel deg hook'ëk'ëd haajeejim hanñm.

37 Hñaur k'ññn mokou bar wai ñamuaejä t'õopräimaajeejim hanaabá; k'ar chará sñi serruchoujä maach järrcha t'ññmamua t'õopäajeejim hanñm; wa magbaju k'ai sñi t'ut'uíu k'ñijä su k'ëchmaajeejim hanaabá. Maimua hñaur k'ññn hamach k'apeenjö mag ham jua hee dau hap'ññ hamaaugau parhooba wëññrraajeejim hanñm, hamach hñudee hñk'aawai; k'ajñadam jñaju chuk'u haadeewai oveja hñu wa chñb hñu k'ñijä jñajeejim hanñm, dau hap'ññ; mag ñam däi gaai

machagjā haajeejim hanam, mag hamach dāi k'aigba haawai mag parhooba wēnrramua.
38 Mag durrarr k'lanan, hōor wājääun harr haawai, māg durr hāk'ārag sim gaai bā t'agbaju haai narrta mag parhooba hamach barjujā k'augba wēnrraaajeejim hanam, hōor chukag hee pabā heem magwe. Maguata jēbdegjā naajeejim hanaabá, dālwai.

39 Mag Hēwandamau hichdēu warrgarwe jaautar-rjō chadcha haju k'ap'Λ narr gaaimua hich hiek hogdaba hāk'a nāmjā hich Hēwandamau hoowai hāu sīejim hanaabá. Mag hichdēucha hoowajā hāu sīejieb mama, māig heegar wēnrrewe chan mag Hēwandamau maach jōoin dāi wauju jaau-tarr t'umaa pōd hamach daúacha hooba durrajim.
40 Mag hamau hooba harran, Hēwandamau Cristo pāibarm gaaimuata hīs māg maach hewagam k'lanpa hāba hajapcha paapāwi hāba hich haar naaimaju hayaa hapiju k'īrju wai sīerr haawai hajim.

12

Hāba Jesūs gaita dich k'īrjug sīuju haai nām

1 Mag warrgarm k'lan jōoin k'apan Hēwandamau nem jaau sim chadcha haju hāk'a narr gaaimua hamau nem waumatarr k'ap'Λ naawai maachin sīi k'ap'ig wētumjö warag naagta wētju, pekau wauujā k'īrjuba ni bālr habarm gaaimua Hēwandamau maachig waupi jaau simjā waubam haba. Magju k'āai dichdēu nem waum k'ōsimpai wauju k'īrju nām gaaimua pōd Hēwandamau waupi simta wauba k'āijā ham hugua, magam

k'īirjugta warre t'um hisegju haai nʌm. Magba hak'iin magʌmua maach bā gaai pʌrbaadēp'ʌmjö haawai pōd Hēwandamau k'ōsimjö habaju. K'ajée hamk'īirjö maach na nem hinag pōm t'ʌnaawiajā magʌmʌgjā hooba,² hāba Jesús gaaita dich k'īirjug sīuju haai nʌm. Hichdēuta warrijā hāu maachig Hēwandam hiekjā hāk'apiwi mʌg hatagjā parta hāk'a naajim hapibaju, hich Hēwandamau maach dāi wauju jaautarr t'um chadcha hoopiju haawai. Hich Jesuuta chi k'aigbacharam k'ʌnjo pakuls gaai hʌdʌraa hich t'ōopibajieb, chigagjā higba, mag hich t'ōopibarmua hōor peerdʌ hat'aawai hichpa honee hich mag sīrraju k'ap'ʌ sīerr haawai. Hichta hīchab hich Haai jup sim k'u juupjem gaai dāi hi juachaar garcha hāba jupimawi hich mag sīrrʌm.

³ Magua, k'ar pāach k'a t'eeg chuk'unaa k'a honeg chuk'u nʌm haig k'īirjubat, jāga Jesuujā hōor k'aibagk'am k'ʌn juu machag k'īu hāwatjī. Hichdēujā maach kōit magtarr haawai pāach p'it'urg haawaijā magʌm gaaimua hoob "Jāg chan mua tag pōdbam" hamiet. ⁴ Pāar dāi chan hagt'a mag maach Pör Jesús dāi harrjöcha k'aba naawai hajués nem k'aigbam waipi nʌm waubam paarjā hagt'a hōrau pāar k'ēchba nʌm. ⁵⁻⁶ Mamʌ mag hi dau haug wautarrjöcha k'aba nʌmta, Hēwandamau hich hiek gaai maach wawí simjā ya pārau k'īir hak'oo wai nʌm. Pāadē hūrbat hichdēucha hich hiek gaai maach wawimamua hiek'atarr hiek. Mag sim:

"Hiewaa, muan mʌchdēu k'ōsim k'ʌnnañ nem k'aigba haawaijā hajap'ata wawiejem; maimua mʌch chaaink'abaadēm k'ʌn gaaijā mas deejem, mʌch dak'īir k'aigba haawai.

Maagjeewai hiewaa, mua pʌch gaai mas deewai,
 wa sīi pʌchig nem hagcha k'āijā jawaag pʌch
 dau haug waupiewai, hoob hiseg chitam;
 pʌch k'aigba habarm paar mua pʌchig meeuk'a
 hiek'aawajā hoob warag, 'Mag pʌchdēu
 jaau simjō chan mua pödbam' ha hiek'am"
 ha sim Hēwandamau maachig hich hiek p'ā
 sim gaai. *(Job 5:17; Pr. 3:11-12)*

⁷ Maguata muan pāragan Hēwandamau pāach gaai
 mas deewaijā sīi k'īu jʌmbat ha chirʌm; maach
 hich chaain haawai hirua maach dāi magju haai
 sim. *¿Pārau hoowai chaainau nem hārbarm*
 paar chi dēnnaanau wʌba haajē? ⁸ Mamʌ pārau
 hoowai pāachdēu nem k'aigba wau nʌm paanjā
 Hēwandamau bʌlərjā pāar chig haba ni wawijā waw-
 iba sim k'ai, magan pāar chan hich chaain chaar
 k'aba haawaita mag hirua sīi pārag hoobamjōo
 sim. ⁹ Pārau k'ap'ʌ nʌm, warr maach daii haawai,
 maach dēnnaanau maach wʌlawai wa wawí k'āijā
 wawiewai, maadēu chadcha ham hök'ö haajee-
 jim. Maagjerrta *¿jāgwi maach Haai hāgt'ar simua*
 maach dāi maagwai maadēu högk'abaju haai nʌ?
¿Hichdēuta maach hich haarcha hōbérju hayaā
hapinaa hich mag hiiu wēnʌrrapiejem k'abá?
¹⁰ Maach dēnnaanau maach daii haawai mag
 maach wawiejerran, sīi k'ūchpai mʌg jēb gaai nʌm
 hora dich hajap'a hamk'īirpaita maach wawiejee-
 jim, hamachdēu hoowaijā magta chadcha hāu
 s̄iewai. Mamʌ Hēwandamauta maach gaai mas
 waunaa maach wawí k'āijā wawí simʌn, mʌg
 hatag pawiajā dich hajap'a hamk'īrau; hajapcha-
 ran hichjā hajap'a k'itaawai maachjā hichjöta
 hajap'a hapim k'ōsi sim. ¹¹ Hiin chadcha dich

hiek'aa hūrbag gaaimua maach w_λawai chan hāu k'aba s_λejem; maach gaai masi s_λejeeb mam_λ, mag_λm gaaimua hāu hiek'aa hūur k'aaugwain dich chit_λmpierr chit_λmjā hāu maach k'ōinaa chi-taajem.

Hēwandamau nem jaau sim sīi par jāg_λupai hūrju k'aba n_λm

¹² Jāg pāach p'it'urg hau n_λm gaaimua tag pödbajujö sīi k'a t'_ūu piu hūhūraamjönaa sīi warag bā duuijujö t'_λn_λmjā, deeu hūwaai k'_īir hub_λnaa bāpajā hub_λ t'ierrk'a n_λmjö k'a honee habat, mag p'it'urg hau n_λmjā hāu hāwataag. ¹³ Magnaa hīchab k'a t'_ūumjö durrum k'_λln daarjā hich Hēwandamau k'ōsimjö hajap'ata n_λrrjēe habat, bigaaum k'_λlnaujā pāach hoowi hagjö hamk'_īir. Pārau magta ham_λn, Hēwandam dāi hajap k'aba n_λm gaaimua mag k'a t'_ūumjönaa bā hāk'āraamjö n_λm k'_λlnjā pāach hoowi deeu monaau naisimjö hamjā hīchab pāachjö Jōoi dau na k'ajap'a wēn_λrraju.

¹⁴ T'umaam k'_λln dāi k'ōinaa wēn_λrrajuuta k'_īirjunaa maach pekau paarpapijöjom nem t'um warre hisegbapäit. Mag_λm nem t'um hisegwi hich Hēwandamau k'ōsimjö hi hat'eepai k'aba n_λm k'_λlnau chan pöd hi haar hōbērwi hi k'_īir hoobam. ¹⁵ Magam hugua Hēwandamau pāach dāi hich garmua nem hajap'a ham hig sim chan hoob h_λd_λr hok'oopimiet; ni hābam_λgjā hoob pāach hee sīi pak'ēr k'aigbamjö hōbērpimiet. H_λd_λraa magta hapim_λn, mag hoowi deeum k'_λlnaujā hi dēnjö haadeewai, bigaaum k'_λln gaapata warag bēn hāk'āraamjö d_λrbabaadeewai, hōor pōm Hēwandam dāi hāu narr k'āijā k'aigba haju. ¹⁶ Pāach hee hiwiir

hābmuajā hoob dich hōor k'abam dāi chan k'apes hamiet; hoob Hēwandamau waupim k'ōsimagtā sīi hoobamjō ham k'ōchgau warr jōoingar Esaú harrjō hamiet. Esaú hichta chi naam harr haawai hichdēuta hich haai nem t'um jāak'am; mamā mag jāaju harrta sīi jāsogau t'ach t'ēp hābpaim dāi jūrr hich heeumagtā hichdēu nem jāaju harr t'um t'asiepāijim hanam. ¹⁷ Maimua pārau k'ap'ā nām, jāgajī hagtarr k'ur ya hich haai meeypaawai deeu hūwaii k'īrju hauwi. Hich haai juagam nem jāag hirig hich bendiciepiewaijā jōoirau hirig hich bendición deebajim hanam, hag nawe mag lenteja t'ēp hābam paar hisegtarr haawai. Parii dauhi pōmjā hārrieb mamā, pōd hich haai juagam nem jāaju k'aba hich mag sīsijim hanaabá. Magua pāraujā hoob Esauu hich bendición hok'oopitarjō nem bārām gaaimua Hēwandamau pāachig nem deeju harr hok'oopimiet.

¹⁸ Keena, pāadē hūrbat, mua pārag jaauk'im: Hīs mag Cristo gaaimua Hēwandamau maach hich dēnk'a hawaag maach dāi hiek deebarm chan warr maach jōoin dāi hiek deetarrjō k'aba sim; hīsimān hiek hiiuriu. Warrcha Hēwandamau maach jōoin dāi hiek deewain sīi durrsī Sinaí hanam bāk'arrta wētpi jaaujim haajem, maigpaimuata hich hiek'a sim hūrmk'īir. Hamau hamachdēuchata maigmua hoo naajim hanaabá chi durrsī sīi huurdā wējömjō t'ānāmta sīi hedjā k'īssu t'ānām; mag nām dāi hed k'ōorga sīi p'ū t'eeg wē t'ānām dāi maach nem hōk'ō pagt'ām daujō p'ārjēer hahauk'amjā hoo naajim hanaabá. ¹⁹ Hamau maach k'āai hamach jāglucha chi trompeta hiekjā hūrnaa hich Hēwandamcha hiek'a

simjā hūr narr haawaita warre hamach t'āar heyaa jaauumam hūrwi tag hi hiekcha hūrmaaugau hirig, “Aay Hēwandam, marau pōd pΛ hiek'a sim hāwatbam” hajierram hanaabá. ²⁰ K'ani hamau hūrwai warre ham t'āar heyaaata “Chijāg pāach nΛm haigpai naaba mΛg durrsī gaai bā t'Λg sim wounan hichiita t'ðob k'aba warre t'ðopäiju haai sim nemchaai hawiajā, mokou bar wai nΛmua wa t'utk'ërēu k'āijā” ha hūrbaawaita mag jāp'ierr naajim hanaabá. ²¹ Mag chadcha sīi maach nem hök'ö t'Λnarr haawaita hich Moiseejā hīchab, “MΛchjā jāp'ierr hajaugau k'a duui chirΛmgui” hajim hanΛm.

²² Mama hīs hewag Hēwandamau maach dāi hiek deewai chan hamagamjō sīi mag warp durr bāk'Λrrpaimuata hich hiek hūrpi jaaubajim. Maachin ya mΛig heegarwe Sión p'öbörpienau; hajapcharan hāgt'ar wētju k'Λnma, Hēwandam p'öbör Jerusalén hee hich dāicha naaimaju k'Λn. Maman Hēwandam chognaan pöoma hamach k'apangau sīi maadēu chi beerujā k'augba t'ΛnΛm k'Λnauta Hēwandamag jéeup'ö t'ΛnΛm. ²³ Mam hāgt'arta hīchab mag hiek hiiur deetarr gaaimua maach dēnjo Cristo hiek hāk'awi hich chaalink'a t'ΛnΛm k'Λn t'Λrjā Hēwandamau p'āk'a wai sim. Hich mamta sim hich Hēwandamjā, maach t'umaam k'Λnau mΛig heegar haawai dichdēu haajerrpierr hagjō maach dāi nem hajap'a haju Jōoi. Hichdēuta hīchab hag nawe jōoin hich hiek hāk'a durrum hötarr k'Λn hak'aarjā hichjō hajaug paak'apäiwi hich dāi p'ë wai sim. ²⁴ Mam hāgt'ar hich Jesujā dāi sim haarta maach t'Λr sim, har mag hiek hiiur deewai hich Jōoirau jaautarrjō chadcha

hapieg hich bag hārpitarr woun haar. Maadēu k'ap'Λ nΛm, mag hi bag hārtarr chan warr jōoingar Abel t'ōowai bag hārtarrjö k'aba harr haawai, maach pekau chugpaawi Hēwandam dxi maach k'ōinaa hapieg hajim. MamΛ chi Abel bagau chan magba, warag hich naamta hiekk'ōr hee pΛajim Hēwandam dxi.

25 Magua keena, hīs Hēwandamau maachig jaau simjā hoob hasekasba hamiet. Mag hīs hichdēu maach dxi hiek dee simta warr maach jōoin dxi hiek deetarr k'āajā hajapcha sim. Magua pāadē hūrbat: Sī Moisés maachjö m̄līg heegarmk'a sīerrau Hēwandam hiek jaau k'itΛm hūrba harr paarjā chi hasekasba harr k'ΛΛn Hēwandamau sīi par daúapai hooba ham gaai jua k'Λaba dee-jerr k'ai, hīs m̄g hāgt'armua hichdēucha maachig hiek'a sim hasekasba haawaijā hoob pārau mag maachta hi jua heemua peerdΛju hamiet. **26** Hich mag Hēwandam Sinaí durrsī gaai Moisés dxi hiek'a sim jaar hich hiek'a simua chadcha jēbpata duuipijim hanaabá. MamΛ Hēwandamau hich hiek gaai jaauwai,

“Deeu mua biek hābpai m̄g jēb duuipiju, mamΛ mag duuibarm chan m̄g jēbpai k'aba hedjā heem magweta duuipiju” ha sim. **(Hag. 2:6)**

27 Mag hirua deeu biekdam hābpai duuipiju ha simΛn, sīi k'ajap'am hΛΛur chaar k'aba haawai, magbarmua warre m̄g durr hoorpāiwi hedaujājā chuk'u hapāijuuta jaau sim, mag maach hi hagk'aju higwi. MamΛ pāadē hūrbat: Hichdēu nem wautarr t'um hΛΛrppāiwigājā mag maach wētju haar hichta chi Pörk'a sim durr chan bΛΛrjā

chugpaba hich mag sīerrām hiek'au. 28-29 Pāadē k'īirjubat keen: Mag Hēwandum hiek hiruan maach k'aibagjā sū hōt hee p'aabaplāimjō warre chuk'u hapāaijem hanaawai, mag nām dāi hīchab hiruata durr jāa chirām chan bālārjā chugpaa k'augba hich mag sīrraju hanām durrtā maach p'ē hauju hanāpí, hirigta hāu hajim hanaa warag t'āar honee jēeuju keena, hichdēu hichig jēeupiejemjō, hi dau na nem k'aigba waujujā hōk'ō.

13

K'ani Hēwandamau maachig waapi sī

¹ Mua pāar wawí chirám hūrbat keena: Pāach k'apeen t'um k'od hābam k'ʌn happai t'ʌnʌmjö daupii habat. ² Pāach haig hōor bēewajā hamag di hīg'aba warag pāach haig jēerpim k'ōsita jēerpibat; k'arin hōrau hamach hö hajaugau hich Hēwandamaucha angelnaan p̄itarr k'ʌnpa hamach haig jēerpiejeejim, mamaɻ sīi parhoobam k'ʌnprii hawi mag Hēwandam chognaanjā k'augbata hamach haig jēerpiejeejim.

³ Pāachta preso nāmjō pāach k'apeen preso durrum k'ālānjā k'ūir heyaa habat. Har pāach dēnjo hāk'a durrum gaaimua hōrau ham dāi hamachdēu ham haig ham gaai dee nām gaaimua dau hap'ālā durrum k'ālānjā hīchab k'ūir heyaanaa, pāachta mag dau hap'ālā nāmjō hamau nemdam hig nāmjā hamag hau deebat, chik'am sua machgau pāach dau hap'ālā haawai pāach dāijā magta hapim k'ōsimjō.

⁴ Har dich hōor k'abam dāi k'apes haajem k'ʌn
gaai chan Hēwandamau sīi hich jäg hoobamjö

s̄ubaju haawai hemk'ooin h̄linpan wa h̄lin
k'āijā jaainpan hagdaujō pāach hōor respetaabat,
hoob b̄lrljā deeum d̄ai hamiet.

5 Hich Hēwandamaucha jaauwai, hirua chan
b̄lrljā maach k'a hogdla ba ni s̄ii parhoobajā
maach k'augba barplabaju ha s̄iewai, pāach dau
hap'la durrum hawi hoob p'atk'onag w̄lrppa
hamiet; Hēwandamaau pāachig dee sim d̄ipai honee
habat. **6** Mag n̄m haig h̄chab maadēu b̄lrljā
k'īrjuba, s̄ii warag hich Hēwandam hiek p'ā sim
gaai jaau simjō

“Maach Pör Hēwandamauta m̄an k'aigpeerjeewai
hōrau m̄ d̄i k'aigba hawiajā k'ani mua
hogk'abarju” habat. (*Sal. 56:3-4,9-11; 118:6*)

7 Pāadē har warrcha pāachig Hēwandam hiek
jaunaa mag hamachdēu jaau n̄mjō w̄enrrapi
jaautarr k'laanta k'īrjubat, jāga mag p'itt'ur durrarr
hāba hamach meewijā hagt'a hogdla ba hich mag
hāk'a n̄muu huba durrumta k'ēchjierrá; magamta
pārau k'īr heyanaa hamau hāk'aajerrjō hāk'abat.

8 Pāadē hūrbat: Jesucristoon warrgar hich
s̄ierrarrjō m̄ag hatag pawiajā cambieba hich mag
s̄ierraju. Hí mag cambieba s̄ierraawai hi hiekjā
hagjō cambieba s̄ierram. **9** Magua pāachig hi hiek
hawi jūrr deeum hiek pāachdēu nacha k'augtarr
chaaur nem parhooba k'āijā k'ōpiba jaauwai
hoob h̄dla r pāach k'ūrgurpimiet. Mag nem
parhoobam k'ōpiba jaau n̄mpta chadamjō hāk'aju
k'āai, Hēwandamaau mag Jesucristo p̄ibarmua
chadcha hich garmua nacha maach k'ōchk'atarr
k'ap'la n̄muata huba naaju haai n̄m. Jāg s̄ii nem
parhoob k'ōpiba jaau n̄m hipierr n̄muapai chan

bñlrjä Hëwandamag maach haupijööpajä k'aba sim.

¹⁰ Magarrau Cristo hiekta hëk'a nñmuau chad Hëwandamau maach hauju, hich Cristota maach kõit hñdñraa hich t'õopitarr haawai. Mamñ jäg Haai hi jëeujem degam p'adnaanau par nemchaain k'ëch nñmuata hamach haupiju hëk'a nñm k'ññ chan pöd hirua haubam, sñi maach jöoin hi gaai jaau sim hñrk'a nñmuata peerdñju hëk'a naawai. ¹¹ Pärau k'ap'ñ nñm, añopierr biek hñbpai p'adnaan pöröu nemchaai t'õonaa chi bag Haai hi jëeujem deg harrjem, Hëwandamag hõor pekau kõit ofrendak'a deeg. Mamñ chi nemchaain modon warag warp p'öbör higaau harrnaa sñi p'aapääijem, bñlrjä k'öpiba. ¹² Hich mag hajim hñchab Jesuu mag maach kõit nemchaaijö hich t'õopiewajä: Warag p'öbör higaau harrnaata hi t'õopäijierram, mag hich bag hñrbarmuata Hëwandam dau na hõor hajap'a naaju hayaa hapääig. Hichdëu magtarraupaita maach Hëwandam dau na hajaug paa-jeewai, k'ant'ee maadëu mag nem hinag k'öju haai nñ wa k'öju k'aba k'äijä sñ ha jaau nñmta hipierraahaju haai nñ. ¹³ Mag hi t'õon harwaijä hi waunaa hi hiseg nñm hiek'au warag p'öbör higaauta hi harrwi t'õotarr haawai, magan maach jöoin hi pñlaba hëk'a nñm gaaimuata dich peerdñju hëk'aju k'äai, Jesuuta järju haai nñm, hi gaaimuata chik'amnau maach däita jürr hich däi harrjö wau hiek'ajujä higba. ¹⁴ ¿K'an jägwi mag Jesús gaaimua dich wau hiek'ajujä higba warag sñi hñwatju haai nñm ha chirá? Sñi hich tñlig heegarpai wëñlrram hiek k'aba, maach durr chaar hñgt'ar hich Jesús sim haarta wëtju k'ñirju

naawaima. **15** Mag k'īirju naawaita hāba Jesucristo gaaimuata Hēwandamag hāu hajim haju haai nām, hi gaaimuata hāu mag Hēwandam haarcha naaimaju k'ap'ā naawai. Mag hirig dich hiiucha pāaba hi t'ō hiek'a nāmta warrgar nemchaain t'ōonaa p'aa nāmtua hirig jēejerrjō jēeu nāmtlu. **16** Mamā mag happai k'aba, dich k'apeen dāi hö hajap'a haju chan hoob k'īir hok'oomiet. Pāachdēu nem wai nām heem jūrr chuk'um k'ān dāi jig hau-petat. ¿K'an jāgwi pārag mag chirā? Mag hagdaujō nemdam jig hau nāmta warrgar mag nemchaain t'ōonaa ofrendak'a hichig deejerrjō Hēwandamau hi dawagaa hoojeewaita mag chirām.

17 Keena, iglesia hee pāach pörnaanau pāachig nem mag haawai ham hipierraahabat, pāachta jūrr ham k'āai hārpai haju hēk'aba. Pāar gaaimua Hēwandamau hamachig hiek jēeju k'ap'ā naawai hamauta juu hāyaajā k'augba pāar t'āajem k'ānau. Pari mag pāach hajap'a t'āamk'īran, pāachdēujā ham hipierraata habat, wajap'a hamaujā hamach p'idag honee waumk'īir. Pārau magbam chan pāar gaaimua ham hök'īirjuu hap'ōbaadēmuu hamach p'idagjā waumap'amta waup'ōbaadeewai pāachpata heeg paauk'amaju.

18 Keena, mā kōit Hēwandamag jēeubat. Mag māch kōit jēeupi chirām chan k'aigba chiraawai k'abam; mua k'ap'ā chirām, māch Hēwandam dāi hāu chirām. Mamā warag māg hatagjā t'um māchdēu nem wau chirām gaaimua hich mag hi dāi hajap'a chiram k'ōsi chiraawaita mag pārag māch kōit jēeupi chirām. **19** Mag pāachdēu mā kōit Hēwandamag jēeuwai hāu deeu hūwaai māigmua

jöpcha pāach haar mΛ barpita jēeubat; mΛ pāar dāi chiram k'ōsi chiram.

Hābmiecharam salud

20 Muan mΛchdëujā Hēwandam maach k'ōinaa p'ē wai sīejem̄gtā pāar kōit jēeu chiram; hajapcharan har maach Pör Jesús, maach Pastor chi hajapcharam, har chi meem harpta deeu p'iriu hautarr hag Hēwandamagma. Hich mag Jesuu k'abahab, Hēwandamau hōor dāi hiek deewai jaautarrjō, chadcha hich bagauta hōor pekau chugpaawi häu peerdaju hayaā hapiejem. **21** Mag Hēwandamagta muan pāar kōit jēeu chiram, hichdēuta hichjō warag pāar hajaug paamaawai hichdēu k'ōsimjō pāachdēu nem wau nāmjā t'umaa hajap'a höbēr hamk'īir. Magnaa hīchab Jesucristoog hādlraa maach Pōrk'api nām gaaimuata Hēwandamau maach dāi hichdēu ham haig hamk'īir hirigta jēeu chiram. Mag nām dāi hīchab t'umaam k'ānag maach Pör Cristota māg hatag pawiajā hich mag t'ō hiek'apim k'ōsi chiram.

22 Maimua hābmiecha paawai hūrbat keena: Māg carta hiek duurjā k'aba bāt'Λ k'itam pāach juu hee pabaimaawai hag gaai mua pāach wawí chiram hajap'a hūrm k'ōsi hūrbat; pāach k'īir honee hamk'īrta mua māg p'ā deepāi chiram.

23 Pārau hagt'a k'augba nām k'ai, Cristo gaaimua maach k'odam Timoteo ya cárcel degmua höbērjim haajem. Magua mΛ maju nawe mΛig barchēmān, mΛchdēu pāar hoon maawai mua hí mΛch dāi harrju.

24 Keena, pastornaan t'umaam k'ānag maimua tagam k'āndam maachjō hāk'a durrum k'ānagjā

t'umaam k'ʌʌnag mʌsalud deebat. Cristo gaaimua
maach k'odamnaan Italiapienaujā hīchab pārag
salud haajem.

²⁵ Chaig jaau chirarrjö deeu pʌaba pārag jaau
chirʌm: Mʌʌn hāba Hēwandumagta pāar kōit jēeu
chiraajem, hichta pāar dīi hogdʌba hich mag pāar
t'ʌa wai nʌrramk'īir.

Hayoo keena. Mʌgdampai hajim pārag jaaum
hig chirarr.

Hēwandam Hiek New Testament in Woun Meu

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Woun Meu

Dialect: standard spelling

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Woun Meu

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

f93ebb7a-0e54-5698-b564-14e525ed9c9f